VOORWOORD

Dit is de eerste Scharrelaar van 2016.
Wij willen alle vrijwilligers bedanken voor hun inzet van het afgelopen jaar. En hoop ook dat de natuur in 2016 weer van jullie inzet mag profiteren, want het is nog wel nodig.

De redactie heeft weer zijn best gedaan om een leuke en boeiende Scharrelaar te maken . Dit is denk ik ook wel gelukt. Zoals je ziet hebben we dit jaar bij de omslag de keus op vlinders laten vallen. Ook wil ik iedereen die kopij hiervoor aanlevert bedanken, want zonder kopij geen Scharrelaar.

Voor de jaarvergadering in Maart wil ik nog even de aandacht vragen voor de mogelijkheid om een uur voor aanvang van de vergadering de financiële stukken in te zien.

Ook kun je in dit nummer het jaarprogramma van de jeugd zien, laten we hopen dat zij ook weer veel kinderen kunnen verwelkomen.

Tot ziens op een van de vele activiteiten en contactavonden.

Jan Vos, voorzitter

07-03-2016	Algemene ledenvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42, IJhorst. Presentatie Jan Vos, ”Diverse natuurreizen”.
04-04-2016	Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42 IJhorst. Presentatie Gerrit de Jonge en Tony Valk, “Natuur Zwartewaterklooster”.
29-04-2016 t/m 07-05-2016	Natuurreis.
09-05-2016	Ledencontactvergadering bij Kroko Multipunt, Heerenweg 42 IJhorst.
16-05-2016	2e pinksterdag: fietstocht, start tussen 13.00 en 14.30 uur vanaf het marktterrein in Staphorst.
06-06-2016	Ledencontactvergadering en buitenexcursie

JEUGDAGENDA

12-03-2016	Lezing over vleermuizen. Inforuimte SBB aan de Vijverweg. Aanvang 13.30 uur. Niet leden betalen € 1.
19-03-2016	Landelijke schoonmaakdag. Verzamelen bij de inforuimte SBB aan de Vijverweg. Graag willen we ouders die ook aan deze activiteit meedoen. Aanvang 9.00 uur.
16-04-2016	Begin nestkast controle. Verzamelen bij de inforuimte SBB aan de Vijverweg. Aanvang 8.00 uur.
18-06-2016	Reisje naar de Weerribben. Hier krijgen we een rondvaart en kunnen het bezoekerscentrum bekijken. Kosten leden € 10 niet leden € 15. Vertrek om 9.00 uur van het markt terrein in Staphorst. Opgeven tot 23-04-2016.
08-10-2016	Speurtocht en broodjes bakken. Inforuimte SBB aan de Vijverweg. Aanvang 13.30 uur. Niet leden betalen € 1. Opgeven tot 03-10-2016
15-10-2016	Heidezuivering. Plaats wordt nog bekend gemaakt.

05-11-2016	Landelijke natuurwerkdag. Inforuimte SBB aan de Vijverweg. Aanvang 9.00 uur.
19-11-2016	Knutselmiddag. Inforuimte SBB aan de Vijverweg. Aanvang 13.30. Niet leden betalen € 2,50. Opgeven tot 09-11-2016.
14-01-2017	Kwis, spel of een natuur film. Uitdelen nieuwe programma's. Inforuimte SBB aan de Vijverweg. Aanvang 13.30. Niet leden betalen € 1

JEUGDHOEKJE

Film- en quizmiddag zat. 9 jan. 2016

We begonnen het nieuwe jaar met een film- en quizmiddag; er waren 13 kinderen aanwezig.
Het eerste deel van de middag gingen we een DVD kijken met allerlei roofvogels. We hebben gedeeltes hieruit bekeken en de kinderen mochten kiezen welke vogels ze wilden zien.
Na de pauze gingen we een quiz doen. Hiltje had deze quiz gemaakt en deze bestond uit 6 onderdelen/opdrachten. Met elk onderdeel kon je punten verdienen en de 3 snelste groepen konden extra bonuspunten scoren. Het lukte de meeste groepjes net om binnen de tijd klaar te zijn. Hieronder volgt de score:

1. Sylvan, Reinier, Jarell	105 punten
2. Kasper, Erik, Margreet	97 punten
3 .Mark, Maarten, Ruben	66 punten
4. Vincent, Michel, Herbert, Jurgen	51 punten

Een leuke maar soms best wel lastige quiz. De volgende keer worden er prijsjes uitgereikt. Aan het eind van de middag werden de nieuwe programma's uitgedeeld voor het komende jaar.

Marry v.d. Berg-Timmerman

AGENDA ALGEMENE LEDENVERGADERING
D.D. 7 MAART 2016 AANVANG 19.30 UUR

1. Opening
2. Ingekomen stukken
3. Notulen ledencontactvergadering d.d. 1 februari 2016
4. Notulen algemene ledenvergadering d.d. 2 maart 2015 (zie Scharrelaar Dec.)
5. Mededelingen
6. Jaarverslag secretaris (zie Scharrelaar febr.)
7. Jaarverslag penningmeester / goedkeuring begroting
   (De financiële stukken zijn een uur voor de vergadering in te zien)
8. Verslag kascommissie
9. De kascommissie
   Hans Voortman en Mart van de Jagt. Reserve lid Jaap Padding.

   Aftredend: Hans Voortman
   Zittend: Mart van de Jagt en Jaap Padding
   Benoeming: Reservelid.
10. Goedkeuring begroting / Vaststelling contributie
11. Bestuursverkiezing
    Aftredend: Pieter v/d Berg, Janny Niehoff en Evert Rolleman
    (Alle drie hebben zich herkiesbaar gesteld volgens art. 9.2 van de statuten)
    Tegenkandidaten, gesteund door minimaal 10 leden, kunnen zich tot een week voor de algemene ledenvergadering melden bij de voorzitter.
12. Werkgroepen
13. Wat komen gaat
14. Rondvraag
15. Pauze
16. 21.00 uur: Presentatie “ Diverse natuurreizen ” (Jan Vos)
17. Sluiting

JAARVERSLAG 2015

Bestuursvergaderingen.
Het gehele jaar wordt maandelijks vergaderd bij KroKoMultiPunt, met uitzondering van de maanden juni en juli. Het bestuur ziet het als taak om zaken die aan de orde komen betreffende natuur in goede banen te leiden en de samenwerking tussen verschillende groeperingen te bevorderen. Ook worden de ledencontactvergaderingen voorbereid.

Ledencontactvergaderingen.
De ledencontactvergaderingen worden maandelijks gehouden bij KroKoMultiPunt in IJhorst, waar Erik en Greetje Kroonenburg met assistentie van Jaap Padding ons gastvrij ontvangen. De volgende presentaties hebben plaats gevonden:
5 januari: Alpenflora is het uitgangspunt van Jan van Marle, die traditiegetrouw de januari presentatie verzorgt. Hij doet dit op een aanstekelijke manier met prachtige foto's. Ook zijn er weer de gebruikelijke "nieuwjaarsknieperties".
2 februari: Ook bijna traditie is de jaarlijkse presentatie van Arnold Lassche, deze keer over Wit Rusland, waar hij is geweest. Naast mooie plaatjes over de natuur laat hij ook veel zien over de sobere levenswijze van de bewoners aldaar.
2 maart: De jaarlijkse algemene ledenvergadering vindt plaats. De bestuursleden dhr. J. Vos en Dhr. H. van Wijk zijn aftredend en herkiesbaar volgens art. 9.2 van de statuten. Zij zijn beiden herkozen. Mevr. M. Fagel is nieuw gekozen als bestuurslid. De kascommissie bestaande uit dhr. J. Nijboer en dhr. H. Voortman hebben alles in goede orde bevonden. Na de pauze geeft John Melis een boeiende presentatie over marterachtigen.
13 april: Albert Corporaal geeft een boeiende presentatie over de Staphorsterpolder.
11 mei: De presentatie van Marc Schils gaat over de knoflookpad.
1 juni: Theo Douma laat ons interessante opnamen van vleermuizen zien, die gemaakt zijn door David Attenborough. Na deze inleiding gaan we onder zijn leiding naar "Dickninge" waar we door middel van een batdetector verschillende soorten vleermuizen kunnen zien en horen.
7 september: Hans Dekker heeft veel kennis van orchideeën die in Noord Nederland voorkomen en laat ons hier in delen met prachtige afbeeldingen. Hij heeft ook een boek uitgegeven over orchideeën.
5 oktober: Matthijs Jansen zal vanavond een presentatie geven over de vismigratie in de Reest, maar door ziekte kan hij niet komen. Hij wordt op voortreffelijke wijze vervangen door Miriam Fagel.
2 november: René Koller vertelt boeiend over zijn tochten als gids over het "wad".

Deze keer wordt er geen gebruik gemaakt van beelden, maar dat is door zijn manier van vertellen ook niet nodig.
7 december: Evert Rolleman geeft een presentatie over wat bomen bieden aan ons en de natuur.

Ledental.
Per 31 december 2015 telt de vereniging 82 jeugd- en 527 volwassen leden.
Er zijn 17 nieuwe aanmeldingen en 36 opzeggingen.
Voor zover bekend zijn in 2015 de volgende leden overleden:

K. Contant	Zuidwolde
G.J.B. Deuzeman	Zwolle
J. Slingerland	De Wijk
P. de Jonge	Zuidwolde
J. Rumpf	Nieuwleusen
E.F. Vleer	IJhorst
M.G. v.d. Berg	Staphorst.

Dat zij mogen rusten in vrede.

Website.
De vereniging beschikt over een eigen website: www.natuurbeschermingsvereniging.nl opgezet en beheerd door Harry Vos.
Op deze website wordt in het kort de doelstelling van de vereniging weergegeven. Er is zoal informatie te vinden over het bestuur, de werkgroepen en de agenda. Verder is er een fotopagina en is 'De Scharrelaar' als pdf file te lezen.
Het verslag van de maandelijks ledencontactvergadering wordt ook op deze site geplaatst. Het bestuur ziet graag dat de werkgroepen actuele informatie en foto's aanleveren. Op deze manier ontstaat een website die steeds verandert en zo wordt het nog interessanter om de site te bezoeken.

Public Relation:
Janny Niehoff heeft dit jaar er weer voor gezorgd dat er regelmatig stukjes in de krant en op de website kwamen. Hierdoor waren we meerdere keren in het nieuws.
We stonden ook dit jaar met een stand op de jaarmarkt in Staphorst.

Samenwerking.
Door middel van verenigingsbladen wordt informatie uitgewisseld tussen verschillende organisaties. Ook wordt er veel overleg gepleegd met verschillende instanties, zoals de gemeente Staphorst, Staatsbosbeheer, de agrarische natuurvereniging Horst en Maten en dhr. Erdbrink, rentmeester van Dickninge.

En natuurlijk zijn de diverse werkgroepen actief in het werkveld.

Schoonmaakactie.
Op zaterdag 21 maart wordt de jaarlijkse schoonmaakactie gehouden waar 16 kinderen en 10 volwassenen aan mee helpen. Burgemeester Alssema wil graag het startschot geven omdat het voor hem de laatste keer is dat hij dit kan doen. Het Staphorster bos en aangrenzende wegen worden vuilvrij gemaakt. Na tien jaar organisatie door Evert Rolleman neemt Miriam Fagel het de komende jaren over.

Heidezuivering.
Zoals gebruikelijk zijn er dit jaar weer twee heidezuiveringen. De eerste vindt plaats op 19 september. Er nemen 18 volwassenen en 17 kinderen aan deel. Bij de tweede op 29 oktokber tellen we 18 volwassenen en 23 kinderen die zich inspannen om de hei weer hei te laten zijn. Beide keren wordt het stuk heide geschoond dat grenst aan de Vijverweg en de noordelijke parkeerplaats bij de vijver. Koffie en koek worden verzorgd door Jaap Padding en na afloop is er lekkere snert van Annechien Vos.
Na meer dan 10 jaar gaat de organisatie over van Evert Rolleman naar Niek Gosker.

Vrijwilligersreis:
Boswachter Nico Arkes van SBB wandelt met ons door de Junner Koelanden en vertelt over de ontstaansgeschiedenis van het gebied, de flora en fauna. Het prachtige gebied is door verschillende omstandigheden eeuwenlang intact gebleven. In dit natuurgebied wordt de meegenomen lunch genuttigd. Daarna gaan we naar de Vechtdalhoeve, van waaruit we deelnemen aan een koesafari en we tussen de brandrode runderen vertoeven. Daarnaast maken we een boottochtje over de Vecht. In de Vechtdalhoeve staat een lopend buffet met streekproducten voor ons klaar. Al met al een bijzonder mooie dag om op terug te kijken.

Werkgroepen.
De volgende verslagen van de werkgroepen zijn aangeleverd door de coördinatoren van de werkgroepen, hiervoor hartelijk dank.

Fietstocht tweede Pinksterdag: Op Maandagmiddag was het droog en mooi fietsweer en de eerste deelnemers waren om kwart voor 1 al op het Marktplein aanwezig. Ze hadden er blijkbaar veel zin in want zo rond 2 uur waren er al zo'n honderdvijftig deelnemers geteld. De tocht ging deze keer richting Nieuwleusen. Vanaf het Marktplein gingen we het Industrieterrein door en kwamen zo voorbij de oeverzwaluwwand langs de A28 en konden we de zwaluwen af en aan zien vliegen om de jongen te voeren. Altijd weer een mooi gezicht. Via de rotonde (Achthoevenweg) fietsten we richting de Leidijk rechtsaf tot het spoor, onder het viaduct door en links over de fietsbrug rondom een tuin en daarna langs verschillende wegen door de kern van Nieuwleusen. We konden bij Cafetaria "De Eetkamer", vroeger Goos, even een natje en droogje nuttigen. Een beetje uitgerust gingen we weer verder via de Backslaan richting Oosterhulst, vandaar de Sterkensweg op. Zo kwam al snel het vertrouwde Staatsbos weer in zicht. We namen het fietspad het bos in waar het altijd mooi fietsen is. De route ging langs de Vijverweg naar de Zwarte Dennen, waar nog even gerust en gedronken kon worden. Vervolgens gingen we weer verder langs de Vijverweg waar enige percelen hei er weer mooi en prachtig uitzien dankzij onze heidezuiveringen. Daarna ging het

richting Halfweg. We fietsten bijna door een stukje grasland langs de vakantieboerderij van SBB over een bospad, langs bouwland naar de Schotsweg vanwaar je de zwaluwwand van Roorda ziet liggen. Via de Schotsdwarsweg ging het naar de alweer bekende Gemeenteweg over de DIEK richting spoor en rotonde naar ons vertrouwde begin- eindpunt het Marktplein Deze tocht heeft onze stoutste verwachtingen overtroffen. Het aantal deelnemers was overweldigend namelijk 348 en dat is echt een record. Geweldig toch! Wij hopen volgend jaar weer een tocht uit te zetten langs plekken in onze regio waar wij misschien nog niet geweest zijn.
Jan Dunnink en Roelof Talen.

Werkgroep Jeugd “Weer of geen weer”: zaterdag 10 januari: We begonnen het nieuwe jaar met een film- en spelmiddag. Er waren 8 kinderen aanwezig. Het eerste deel van de middag gingen we de bekende film kijken over de Oostvaardersplassen “De Nieuwe Wildernis”. De film laat de vier jaargetijden zien in dit gebied. Na de pauze gingen we een spel doen. De kinderen kregen een plaatje op de rug geplakt met een afbeelding uit de natuur. Ze moesten nu raden wat er op het plaatje stond. Dit deden ze door anderen vragen te stellen over hun plaatje, waar alleen met ja of nee op geantwoord mocht worden. Het was een leuk spel. Aan het eind van de middag werden de nieuwe programma’s uitgedeeld.
Zaterdag 14 februari: Arnold Lassche gaf deze middag een lezing over uilen en roofvogels, voordat de kinderen een uiltje gingen timmeren. Er waren ongeveer 60 kinderen en Arnold wist ze boeiend te vertellen over uilen en roofvogels, aangevuld met prachtige foto’s. Veel weetjes over gedrag en leefwijze werden verteld en de kinderen luisterden ademloos. Na de pauze konden de kinderen aan de slag. Jaap had dit mooi voorbereid, zodat ze allemaal een stammetje, oortjes en oogjes bij hem konden halen, om zo een prachtig uiltje te timmeren. Een geslaagde middag met een zeer hoge opkomst.
Zaterdag 21 maart: Aan de landelijke schoonmaakdag heeft weer een hele groep kinderen en volwassenen meegewerkt. Na afloop weer heerlijke broodjes.
Zaterdag 11 april: De nestkastcontrole is weer begonnen, waar ook een aantal kinderen aan meedoet.
Zaterdag 27 juni: We vertrekken om 9 uur vanaf het marktplein in Staphorst met 13 kinderen naar de Hoge Veluwe. We gaan dit jaar met auto’s. We gaan ’s morgens eerst het bezoekerscentrum en het Museonder bekijken. De kinderen krijgen een boekje met vragen uitgereikt (een soort speurtocht) en moeten de antwoorden opzoeken. In het Bezoekerscentrum komen ze van alles te weten over de natuur, cultuur en historie van het park op een interactieve manier. Ook hebben we een film gekeken. Onder het

bezoekerscentrum bevindt zich het Museonder. Het Museonder geeft een verrassend beeld van alles wat er onder het aardoppervlak leeft en wat er vroeger geleefd heeft.
's Middags hebben we een rondwandeling gemaakt met een natuurgids. Onderweg vertelt de gids van alles over dingen in de natuur die we tegenkomen. Ook gaan we nog naar een hut waar je wild kunt observeren. We moeten heel stil zijn, maar we hebben helaas geen wild gezien. Tegen half vijf zijn we weer terug in Staphorst.
Zaterdag 22 augustus: Dit keer doen we het wateronderzoek bij "de Zonnehorst" in Nieuwleusen, een biologisch-dynamische tuinderij. Ze verbouwen hier een brede variatie aan groenten op de volle grond en in de 'koude kas'. Dhr. Bunskoek ontvangt ons en met hem gaan we op pad naar het water achter het bedrijf. Er zijn vanmiddag 10 kinderen gekomen en het is prachtig weer. Er zijn drie plaatsen waar we beestjes gaan zoeken: een sloot (met veel ijzerhoudend water), een poel en een bassin. Gewapend met netjes, bakken en zoekplaten gaan de kinderen in drie groepen aan de slag en ze vangen heel wat. De opbrengst per plaats is erg verschillend .
Zaterdag 19 september: De eerste heidezuivering door jeugd en volwassenen.
Zaterdag 10 oktober: We gingen met Hiltje, als onze paddenstoelenkenner, op zoek naar paddenstoelen in het bos rond de schuur. We waren met ruim 20 kinderen en 3 volwassenen en het was prachtig weer. Hiltje vertelt ons het een en ander over de paddenstoel. Met een spiegeltje bekijken we de paddenstoelen aan de onderkant voor de buisjes of plaatjes. Al zoekende hebben we ongeveer 17 soorten gevonden in het bos. Ondertussen hebben Jan en Jaap 2 vuurtjes gemaakt in een vuurkorf bij de schuur. Met brooddeeg aan de punt van een lange stok mogen de kinderen hun broodjes bakken boven het vuur. Hierna worden ze smakelijk opgegeten.
Het was een zeer geslaagde middag.
Zaterdag 24 oktober: De heidezuivering vindt plaats, waar ook de kinderen van de Mauritsschool aan het werk waren. Na afloop kregen de kinderen een diploma uitgereikt door wethouder S. de Jong. En er was weer de heerlijke snert van Hendrikje Vos en het rijden op de pony kar van dhr. N. Gosker.
Zaterdag 21 november: Er waren 20 kinderen naar de schuur van SBB gekomen om een insectenhotel te timmeren. Jan Vos heeft samen met Jaap Padding het materiaal verzameld en op maat gezaagd. Ook is er materiaal verzameld om de hotels mee op te vullen. De kinderen gaan enthousiast aan het timmeren, maar het is voor sommige kinderen toch wel lastig om alles recht in elkaar te zetten en een helpende hand is soms nodig. Daarna moet het insectenhotel gevuld worden met holle materialen zoals riet en bamboestengels. Het is een erg leuk ontwerp en de resultaten zijn erg leuk om te zien. De kinderen zijn er de hele middag mee bezig geweest. Een gezellige, geslaagde middag en het weer werkt nog redelijk mee.

De deelname van de kinderen aan de diverse activiteiten blijft zeer wisselend, vooral het afgelopen jaar, van 8 tot wel 60 kinderen. Over het algemeen zijn het enthousiaste kinderen die komen. De doe-activiteiten trekken toch wel wat meer kinderen, vooral de knutselmiddagen.
We willen nog graag een extra vrijwilliger bij onze jeugdwerkgroep, die ons komt helpen bij het uitdenken en begeleiden van de activiteiten, zodat we iets meer speling hebben op de zaterdag- middagen. Ook zullen we wat vaker een beroep doen op ouders om ons te helpen.
Nog een woord van dank aan alle vrijwilligers die assisteren en allerlei hand- en spandiensten verrichten bij de jeugd werkgroep.
Marry van den Berg-Timmerman.

Werkgroep Nestkastonderzoek: Dit jaar was de jeugd weer actief op de nestkastcontroles. Maar met meer controleurs die jeugd meenemen op hun route zouden er nog meer kinderen mee kunnen. Jammer dat er nog zoveel gecontroleerd wordt zonder kinderen, vaak ook wel om begrijpelijke reden denk ik, maar het blijft jammer. Afgelopen jaar is de werkgroep 1 keer bij elkaar geweest en hoopt dat ook het komende jaar te doen. Tussentijds is er natuurlijk waar nodig ook wel overleg.
Enkele vergelijkingen met vorig jaar. Ondanks het ongunstige lenteweer was het een redelijk goed jaar. Alle soorten vogels scoorden hoger dan in 2014. Opmerkelijk is ook dat het bezettings- percentage aanzienlijk hoger (6,2%) is dan in 2014. Dat er vorig jaar ongeveer 150 nieuwe beschermde nestkasten zijn aangebracht ter vervanging heeft wel zijn invloed op het resultaat gehad, denken we. Dit is wel mede ontstaan door dat zeer actieve nestkastcontroleurs hier aan gewerkt hebben. Routes zijn verbeterd en een groot aantal controleurs heeft uiteraard zelf hun eigen route weer nagekeken en waar nodig aangepast. De nestkasten die met pvc pijpjes beveiligd zijn, lijken wel succes te hebben. Hoe dit op de iets langere termijn met de bezetting zal zijn, moet de tijd uitwijzen. En de bonte vliegenvanger is helemaal terug op normaal peil, maar er waren meer dode jongen in de nesten door voedselgebrek. Dit was in 2014 ook al enigszins het geval. Het weer is hier debet aan. Voor cijfers: vergelijk de verslagen (2014-2015) die in de Scharrelaar vermeld staan. En de gemiddelde leeftijd van de nestkastcontroleurs is weer gestegen en die is al hoog.
Maar laten we hopen dat er, zowel jong als oud, nog enkele controleurs bijkomen.
De cijfers zijn naar de instantie “Nestkast” verstuurd. Het verslag van “Nestkast” krijgt elke controleur t.z.t. per mail. De samenwerking met de ringers was ook dit jaar weer prima.
Jan Vos.

Werkgroep Zoogdieren: Vleermuizen: In het afgelopen jaar hebben we niet stil gezeten. Allereerst loopt het langdurig vleermuisonderzoek m.b.v. vleermuiskasten gewoon door. Afgelopen jaar hebben we geen bijzondere soorten in de kasten aangetroffen. Wat verder opvalt is dat de kasten in het staatsbos allemaal bewoond worden door rosse vleermuizen. De grootoren die destijds als eerste de kasten bezetten, zijn compleet verdwenen. Niet duidelijk is of dat nu ligt aan het feit dat de rosse vleermuizen er in kruipen of dat er een andere reden is. We gaan volgend jaar testen met een aantal kasten waarvan de invliegopening is verkleind, zodat rosse vleermuizen er niet in kunnen. Daarnaast heeft Harm ook een prototype overwinteringskast gemaakt. Op het eerste gezicht lijkt het op een vogelkast, maar de invliegopening zit aan de onderkant. Verder zie je dat hij dik geïsoleerd is: de dieren hebben een hekel aan vorst. Hoewel met de huidige temperaturen op het moment van schrijven hebben we geen isolatie nodig! We zijn zeer benieuwd of dit wat gaat opleveren.

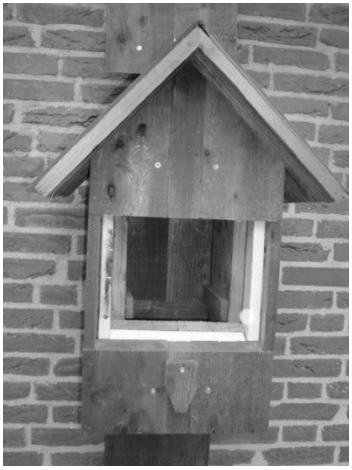

Overwinteringskast. (foto Harm Bloemhof)

Muizen: In navolging op het onderzoek van vorig jaar hebben we dit jaar opnieuw muizen gevangen in het gebied van de Reest. Helaas opnieuw geen waterspitsmuizen. Wel een heel aantal bosmuizen en veldmuizen. We blijven het proberen, om op die manier het dier daar ook aan te kunnen tonen. Daarnaast blijkt de grote bosmuis zich steeds verder naar het westen te verspreiden. Kwam hij een aantal jaren geleden alleen nog in Duitsland voor, tegenwoordig wordt hij ook in het oosten van het land aangetroffen. Het zal nog wel even duren voordat hij in onze regio is aangekomen, maar de drogere bossen hebben een kans om het dier te herbergen. Opletten dus!

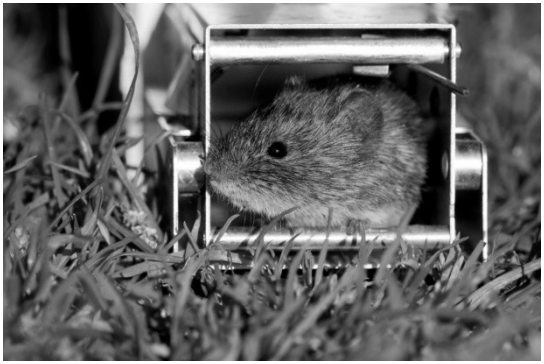

Veldmuis in livetrap (foto Theo Douma)

Dassen: Harm Bloemhof heeft dit jaar (helaas) weer een heel aantal dieren van de straat geplukt en begraven. Hieronder vind je het overzicht. Daaronder ook steenmarters en een bunzing. Opvallende melding is die van het zogende dasvrouwtje. Daarbij bleek er nog een tweetal jongen in de burcht aanwezig. Het complete verhaal staat in het kerstnummer van de Scharrelaar.
Meldingen van verkeersslachtoffers 2015:
16 april Nieuwedijk Oud Avereest. Niet zogend vrouwtje (A'foort coördinaat: 220.1 – 513.5).
17 april Respersweg IJhorst. Beer van 11 kg (A'foort coördinaat: 217.7 – 520.3).
21 april Kerkweg IJhorst. Steenmarter.
24 april Nieuwedijk Oud Avereest. Zogend das vrouwtje 9 kg (A'foort coördinaat: 221.6 - 514.8). Beide jongen gevangen. Zie kerstnummer van de Scharrelaar.
2 juni Oud Avereest 31. Steenmarter. Man. Vers dood verkeersslachtoffer.
4 juni Dolfing Heerenweg 45 IJhorst. Beer 11 kg. GPS 5.239 40 - 6.1825.
25 juni Keppelweg Punthorst. Beer 10 kg GPS 516259 – 217866.
2 juni Nieuwedijk Oud Avereest. Beer 10 kg GPS 496030 – 219530.
18 juli Meppelerweg 74 Balkbrug. Zogend vrouwtje van 10 kg. GPS 5236429 - 623059.
12 sept. 2015 Schapenstreek. Das, geslacht onbekend. Verkeersslachtoffer. Door Jan Vos begraven.
20 september, Nieuwe Dijk 9, Balkbrug. Volwassen beer. Melding Hans Dijkstra.
10 oktober, Bunzing Lankhorsterweg t.o.v. Jan Vos.
12 oktober, Grootoever Oud Avereest. Vrouwtje van 9.5 kg. Piet Oosting. Ter plaatse begraven.
Mede namens Harm Bloemhof, Theo Douma.

Werkgroep Roofvogels: We keken met z'n allen uit naar dit nieuwe broedseizoen. Zou er voldoende aanbod van voedsel zijn en zouden we dit te zien krijgen in het aantal broedsels, maar vooral ook in de broedresultaten? Wat betreft dit laatste zagen we verschillen in resultaten. Bij de kerkuilen troffen we kleine broedsels aan (gem. 2,8 jong per succesvol broedsel). Bij de torenvalk daarentegen werden veel broedsels met 5 à 6 jongen vastgesteld. Opvallend bij de steenuil was opnieuw het aantal mislukte broedsels (13 van de 36). Van de wel geslaagde broedsels van de steenuil was overigens het aantal uitgevlogen jongen op zich niet slecht. Dit jaar ging ook een al lang gekoesterde wens in vervulling. De boswachterij Staphorst werd opnieuw geïnventariseerd op de aanwezigheid van horsten van havik, buizerd en sperwer. Van de havik werden 4 en van de buizerd 3 succesvolle broedsels vastgesteld. Daarnaast werden nog 5 bezette horsten van de buizerd

waargenomen. Het broedsucces hiervan is onduidelijk. In totaal werden 68 jongen en 2 adulte steenuilen, 54 jonge kerkuilen, 2 jonge bosuilen, 87 jonge torenvalken en 1 sperwer geringd.
Arnold Lassche.

Werkgroep Ringwerk: De werkgroep bestaat uit de volgende ringers: Harm Bloemhof, Jan Huls, Jan Dunnink en Harry van Wijk. Harm Bloemhof en Jan Huls nemen de roofvogels en uilen voor hun rekening terwijl Jan Dunnink en Harry van Wijk de kleinere vogels van een ring voorzien. De RAS projecten Zwarte mees en Boomklever hebben we ook dit jaar voortgezet. In beide projecten gaat veel tijd zitten. De bedoeling van het RAS project is om tijdens de broedtijd zoveel mogelijk de ouders van het broedsel te vangen. Dit lukt niet altijd in een keer. In 2015 zijn er 3036 vogels, verdeeld over 23 soorten – volwassen en jongen – van een ring voorzien. Er werden 179 vogels terug gemeld. Een stuk meer dan in 2014 met respectievelijk 2456 geringde en 128 terug gemelde vogels. Al met al een druk jaar dus. Mochten er nog serieuze en enthousiaste mensen zijn, die er wat voor voelen om ook vogels te ringen, neem dan eens contact op met een van de ringers. Maar realiseert u zich wel dat, vooral in de broedtijd in de periode mei/ juni, er veel tijd in gaat zitten. Maar aan de andere kant beleef je door het ringen de natuur ook intenser. Kijkt u anders voor meer informatie op de site van het Vogeltrekstation: *www.vogeltrekstation.nl*

Vogelsoort:	*Geringd:*	*Terugvangst:*
Bonte Vliegenvanger	1557	38
Grauwe Vliegenvanger	5	
Zwarte mees	500	68
Pimpelmees	103	9
Koolmees	196	17
Glanskop	81	6
Gekraagde roodstaart	29	
Boomklever	239	26
Boomkruiper	2	
Goudhaan	4	
Spreeuw	3	
Grote bonte specht	1	
Merel	3	1
Groenling	4	
Vink	9	
Huismus	9	
Heggemus	2	
Roodborst	16	

Vogelsoort:	*Geringd:*	*Terugvangst:*
Torenvalk	82	
Kerkuil	94	5
Steenuil	91	9
Bosuil	5	
Sperwer	1	
Totaal	3036	179

Harry van Wijk.

Werkgroep Planten: Wij zijn weer goed druk geweest, maar door ziekte hebben we minder gedaan dan andere jaren. Op 6 november 2014, 18 december 2014, 19 februari 2015 en 19 maart 2015 hebben wij het aantal bloeiende planten, struiken en bomen geteld op landgoed Dickninge in De Wijk. Het waren respectievelijk 28, 18, 9 en 23 soorten. Op 16 april, 23 april, 4 mei, 28 mei, 4 juni, 11 juni, 18 juni en 25 juni hebben wij kilometerhok 216.520 grondig geïnventariseerd met de methode Het Nieuwe Strepen op zijn Drents, van de Werkgroep Florakartering Drenthe. Dit kilometerhok ligt op de grens van Drenthe en Overijssel in De Wijk en IJhorst. Wij telden het hoge aantal van 246 soorten.
Bijzonderheden: Adderwortel, Gevlekte aronskelk, Bilzekruid, Bosaardbei, Bosanemoon, Egelboterbloem, Dalkruid, Gewone dotterbloem, Afghaanse duizendknoop, Vingerhelmbloem, Holpijp, Hulst, Kikkerbeet, Witte klaverzuring, Echte koekoeksbloem, Korenbloem, Muurleeuwenbek, Lelietje-van-dalen, Lievevrouwenbedstro, Winterlinde, Ongevlekt longkruid (wit), Daslook, Moerasspirea, Muskuskruid, Grote pimpernel, Pijlkruid, Reuzenbalsemien, Gewone salomonszegel, Zacht vetkruid, Maarts viooltje, Waterviolier, Grote wederik, Noordse zegge en Kruipende zenegroen. Op 30 april en 7 mei hebben wij het reservaat De Veentjes in de Haardennen van Landschap Overijssel geïnventariseerd volgens de methode Het Nieuwe Strepen van de Stichting Floron. Wij telden 60 soorten. De werkgroep Landschapsbeheer van de Natuurwerkgroep De Reest was ook uitgenodigd omdat zij al jaren onderhoud in het gebied plegen. Bijzonderheden: Beenbreek, Klein blaasjeskruid, Dalkruid, Gewone dophei, Duizendknoopfonteinkruid, Gele plomp, Hulst, Koningsvaren, Lavendelhei, Moerasspirea, Slangenwortel, Struikhei, Kleine veenbes, Veenbies, Veenpluis, Moeraswolfsklauw, Kleine zonnedauw en Ronde zonnedauw. Op 16 juli en 30 juli hebben wij onder leiding van Maarten ‘t Hart kilometerhok 217.514 op de Kievitshaar volgens de methode het Nieuwe Strepen geïnventariseerd. Er werden 147 soorten geteld. Bijzonderheden: Hartgespan, Brede wespenorchis, Struikhei, Duits viltkruid, Smalle waterweegbree en Grote wederik.
Jan Paasman.

Werkgroep Ruimtelijke Ordening: Het jaar 2015 was voor de werkgroep relatief een rustig jaar. De werkgroep kwam één keer bijeen en had meerdere malen, via e-mail, contact voor nader overleg.
Ruilverkaveling Staphorst: De ruil/herverkaveling Staphorst/IJhorst is in volle gang. De werkgroep volgt de verkaveling nauwgezet voor wat betreft de (her)inrichting van het landschap.
Drie onderwerpen resulteerden in het indienen van zienswijzen bij de gemeente Staphorst en één bij Waterschap Reest en Wieden. Deze hadden betrekking op:
Bedrijventerrein Oosterparallelweg Staphorst: oostelijke en zuidoostelijke randen van het bedrijvenpark omzomen met een groene singel waardoor de landschappelijke aantrekkelijkheid van het omliggende gebied wordt beschermd.
Bomenbeleidsplan: de gewenste landschappelijke kwaliteit van het beekdallandschap van de Reest met zijn horsten en essen in oude glorie herstellen. De industrieterreinen van Staphorst inkaderen met meer groen. Meer aandacht voor bomen variëteiten binnen de gemeente Staphorst, zoals fruitbomen langs zandwegen.
Landgoed De Nieuwe Strik: na overleg met de eigenaar en enige aanpassing is de zienswijze ingetrokken.
Waterschap Reest en Wieden: in het Waterbeheerplan het belang van een goede waterkwaliteit van op beekdalen uitwaterende watergangen en sloten opnemen, teneinde de waterkwaliteit in de beekdalen te verbeteren. Specifiek met betrekking tot de Reest is het van belang om de waterkwaliteit te verbeteren van de toevoerende watergangen en sloten in het Westerhuizingerveld, de Vledders en Leijerhooilanden.
De contacten met gemeente Staphorst zijn constructief.
Harm Bloemhof.

Werkgroep projecten: zwaluwtil, oeverzwaluwen, bijeneters, patrijzen en de aalstal.
De zwaluwtil bij de kerk in IJhorst heeft ook dit jaar geen bezoek gehad van de vogels die wij toch wel eens een keer verwachten. Het is onze bedoeling om in het nieuwe seizoen bij de til een lokroep te plaatsen om zo een bezetting te krijgen. Wie weet lukt het. De bijeneter heeft zich deze zomer niet laten zien in onze regio het Reestdal. Er waren wel enkele dwaalgasten ergens in Drenthe gezien maar daar bleef het ook bij. Dus het komende jaar maar hopen op warme zomer met hoge temperaturen dan word de kans dat ze hier komen ook groter.
De oeverzwaluwwand bij de A28 is dit jaar wel weer bezocht, al was de opkomst ongeveer even groot als vorig jaar. Zo om en nabij de 15 broedende paartjes zijn er geteld en er is geen tweede broed gesignaleerd. In het

voorjaar maken wij de gaten weer dicht en maken alles weer in orde met een man of zes vrijwilligers, evenals vorig jaar, voor het nieuwe broedseizoen. De wand bij Roorda heeft dit jaar ook niets opgeleverd ondanks dat we er een geluidsinstallatie met lokroep hadden geplaatst. Misschien volgend jaar!
Voor de patrijs is er dit jaar bij de Gorterlaan achter het benzinestation weer zaad van wilde planten gezaaid en het is deze keer goed gelukt. Het bloeide weelderig met veel verschillende soorten wilde planten waar ook veel zaad aanzat. Er zijn ook weer een aantal Patrijzen waargenomen in de omgeving van het zwembad. Ze zijn er dus nog wel. Ik had zelf een handje vol wild zaad bij mij voor het huis aan de straat gezaaid met als resultaat dat in het najaar op een gegeven moment zo'n tien vinken bij het zaad aan het foerageren waren, dus goed zaad.
Roelof Talen.

Werkgroep Natuurreizen: Eens per 2 jaar organiseert de werkgroep Natuurreizen een reis naar een, voor natuurliefhebbers, interessant gebied. In 2014 is een reis naar West Hongarije gemaakt en op zaterdag 7 februari 2015 is daarvan een reünie geweest, waarbij de aanwezige deelnemers hun foto's toonden en herinneringen ophaalden.
Eind 2015 is een aanvang gemaakt met de organisatie van de natuurreis in 2016. In de week van Hemelvaartsdag staat van 29 april tot en met 7 mei 2016 een reis gepland. Het doel van deze reis is Tsjechië, tegen de grens met Oostenrijk, bij Nationaal Park Podyji. Dit park, in Oostenrijk dat doorloopt in Nationaal Park Thayatal, is een riviervallei, waar de rivier de Dyje doorheen stroomt. Dit gebied is rijk aan natuur en cultuur, met een grote diversiteit aan planten en dieren en zo ongeschonden gebleven door de ligging langs het voormalige IJzeren Gordijn. Verder zijn in de regio mooie dorpjes, kastelen en kloosters gelegen, waarvan een aantal op de Unesco werelderfgoedlijst staat. Voor het verblijf is voor hotel U Divadla in Znojmo gekozen. Er zal een interessant programma, samen met gidsen uit dit gebied, worden samengesteld, waarbij zowel natuur als cultuur voldoende aandacht zullen krijgen.
Janny Niehoff.

Redactie: Zoals al jaren gebruikelijk is, verscheen ook in 2015 ons clubblad vier keer. Totaal waren dat 124 bladzijden, minder dan in 2014, maar meer dan in 2013. Voor de verschillende rubrieken werden weer gegevens aangedragen door de leden van de vereniging. De ene keer grafieken, getallen, dan weer geschreven verslagen van de werkgroepen, voor elk wat wils. De meeste Scharrelaars worden nog steeds bezorgd door vrijwilligers, wat weer behoorlijk bespaart op de kosten. De foto op de omslag werd geleverd door de plantenwerkgroep (Jan Paasman) en toont de wilde narcis,

die nog in verschillende tuinen voorkomt langs “de diek”. We hopen dat we ook in 2016 het blad weer kunnen vullen met artikelen van uiteenlopende aard.
Jan Huls.

Ten slotte.
Het jaar 2015 heeft weer diverse successen opgeleverd. Uit het jaarverslag blijkt, dat als we ons gezamenlijk voor de natuur inspannen, we tot een positief resultaat kunnen komen. Dankzij de hulp van de vele vrijwilligers kunnen we succes oogsten.
Hartelijk dank voor een ieder die op welke manier dan ook zich positief heeft ingezet voor de vereniging. Het bestuur hoopt ook in het jaar 2016 een beroep op u te kunnen doen.
Secretaris, Evert Rolleman.

TOTAAL OVERZICHT NESTKASTCONTROLE

Hier zie je het overzicht van de nestkast controle’s van de afgelopen 2 jaar in de boswachterij en de randgebieden. Alle medewerkers zoals controleurs,kinderen, ringers en in het bijzonder Henk Dunnink en Jan Nijboer die alle gegevens uitgewerkt hebben, bedankt.

J Vos.
Coördinator nestkast controle.

Boswachterij Staphorst
NESTKASTCONTROLE

Totaaloverzicht 2014

AANTAL KASTEN 1269 BEZETTINGSPERCENTAGE : 70,2

Jaar 2014	Bewoning		Broedsels		Totaal	Nestkast	Eieren		Totaal	Jongen		Totaal	Uitkomst %		Verstoorde						Dode	Uitgevlogen		Onbevr	Gemiddeld	
	Bkast	%	1e	2e	broed	2legsels	1e	2e	eieren	1e	2e	jongen	1e	2e	broed	%	ei	%	jongen	%	jongen	aantal	%	eieren	eieren	jongen
Koolmees	375	29,6	341	34	375	12	2493	209	2561	2276	144	2420	91,3	68,9							181	2236	92%	348	7,2	6,5
Pimpelmees	205	16,2	203	2	205	2	1755	14	1769	1664	47	1332	94,8	335,7							104	1521	89%	184	8,6	8,3
Zwarte mees	69	5,4	48	15	63	6	445	133	578	342	88	430	76,9	66,2							18	359	83%	112	9,2	6,8
Kuifmees																										
Matkopmees																										
Glanskopmees	8	0,6	8		8		70		70	50		50	71,4									68	136%	2	8,8	6,3
Bonte Vliegenv	208	16,4	208		208	53	1021		1021	1019		1019	99,8								92	905	89%	61	4,9	4,9
Gekr Roodstaart	2	0,2	2		2		7		7	14		14	200,0								1	13	93%		3,5	7,0
Grauwe Vliegenv																										
Spreeuw																										
Kauw																										
Ringmus	2	0,2	1	1	2	1	5		9	3	4	7	60,0								6	3	43%		2,5	3,5
Boomkruiper																										
Winterkoning																										
Roodborst	5	0,4	4	1	5	1	4	6	17	11	5	16	275,0	83,3							5	11	69%		2	3,2
Gr Bonte Specht																										
Boomklever	17	1,3	17		17		101		101	88		88	87,1								2	84	95%	11	5,9	5,2
Merel																										
Totalen	891	70,2	812	53	885	75	5901	366	6133	5467	297	5525									409	5200		718		

Rand gebieden Staatsbos
NESTKASTCONTROLE

Totaaloverzicht 2014

AANTAL KASTEN 418 BEZETTINGSPERCENTAGE : 74,4

Jaar 2014	Bewoning		Broedsels		Totaal	Nestkast	Eieren		Totaal	Jongen		Totaal	Uitkomst %		Verstoorde						Dode	Uitgevlogen		Onbevr	Gemiddeld	
	Bkast	%	1e	2e	broed	2legsels	1e	2e	eieren	1e	2e	jongen	1e	2e	broed	%	ei	%	jongen	%	jongen	aantal	%	eieren	eieren	jongen
Koolmees	139	33,3	133	9	142		1005	48	1053	824	43	867	82,0	89,6	10	7,0					43	757	87%	114	7,4	6,1
Pimpelmees	90	21,5	90	1	91		848	6	854	711	5	716	83,8	83,3							19	663	93%	59	9,4	7,9
Zwarte mees	1	0,2	1		1		6		6	6		6	100,0									6	100%		6,0	6,0
Kuifmees																										
Matkopmees																										
Glanskopmees	3	0,7	3		3		23		23	15		15	65,2									23	153%		7,7	5
Bonte Vliegenv	64	15,3	64		64		437		437	349		349	79,9								65	173	50%	53	6,8	5,5
Gekr Roodstaart																										
Grauwe Vliegenv																										
Spreeuw																										
Kauw																										
Ringmus																										
Boomkruiper																										
Winterkoning	1	0,2	1		1		6		6						1	100									6	0
Roodborst	3	0,7	3		3		15		15	8		8	53,3		1	33,3								1	5	2,7
Gr Bonte Specht																										
Boomklever	9	2,2	9		9		51		51	40		40	78,4		2	22,2						21	53%		5,7	4,4
Merel	1	0,2	1		1		7			7			100												7	7
Totalen	311	74,4	305	10	315		2398	54	2445	1960	48	2001			14						127	1643		229		

Boswachterij Staphorst
NESTKASTCONTROLE

Totaal overzicht 2015

AANTAL KASTEN 1467 BEZETTINGSPERCENTAGE : 73,8

Jaar 2015	Bewoning		Broedsels		Totaal	Nestkast	Eieren		Totaal	Jongen		Totaal	Uitkomst %		Verstoorde						Dode	Uitgevlogen		Onbevr	Gemiddeld	
	Bkast	%	1e	2e	broed	2legsels	1e	2e	eieren	1e	2e	jongen	1e	2e	broed	%	ei	%	jongen	%	jongen	aantal	%	eieren	eieren	jongen
Koolmees	458	31,2	441	17	458		3286	119	3349	2758	85	2843	83,9	71,4			5	0,15			191	2661	94%	488	7,4	6,2
Pimpelmees	227	15,5	225	2	227		2066	13	2079	1826	10	1760	88,4	76,9							91	1724	94%	216	9,2	8,1
Zwarte mees	71	4,8	56	15	71		447	100	547	350	96	446	78,3	96,0							47	399	89%	114	7,7	6,3
Kuifmees																										
Matkopmees																										
Glanskopmees	8	0,5	8		8		56	9	65	56	8	64	100,0	88,9							1	64	100%	0	8,1	8
Bonte Vliegenv	284	19,4	282	2	284		1664	9	1673	1478	9	1487	88,8	100,0							143	1293	87%	135	5,9	5,2
Gekr Roodstaart	7	0,5	6	1	7		35	4	39	32	4	36	91,4	100,0							3	33	92%	3	5,6	5,1
Grauwe Vliegenv	1	0,1	1		1		5		5	4		4	80,0									4	100%	1	5	4
Spreeuw	1	0,1	1		1		4		4				0,0				4	100							4	0
Kauw																										
Ringmus	1	0,1	1	1	2		3		3	2		2	66,7								2				1,5	1
Boomkruiper																										
Winterkoning																										
Roodborst																										
Gr Bonte Specht																										
Boomklever	25	1,7	25		25		168		168	153		153	91,1								10			15	6,72	6,12
Merel																										
Totalen	1083	73,8	1046	38	1084		7734	254	7988	6659	212	6871					9				488	6319		972		

Rand gebieden Staatsbos
NESTKASTCONTROLE

Totaal overzicht 2015

AANTAL KASTEN 478 BEZETTINGSPERCENTAGE : 69,5

Jaar 2015	Bewoning		Broedsels		Totaal	Nestkast	Eieren		Totaal	Jongen		Totaal	Uitkomst %		Verstoorde						Dode	Uitgevlogen		Onbevr	Gemiddeld	
	Bkast	%	1e	2e	broed	2legsels	1e	2e	eieren	1e	2e	jongen	1e	2e	broed	%	ei	%	jongen	%	jongen	aantal	%	eieren	eieren	jongen
Koolmees	149	31,2	149	6	155		1036	44	1080	928	27	955	89,6	61,4							147	808	85%	150	7,0	6,2
Pimpelmees	89	18,6	89	2	91		804	12	816	697	6	703	86,7	50,0							80	622	88%	113	9,0	7,7
Zwarte mees																										
Kuifmees																										
Matkopmees																										
Glanskopmees	3	0,6	3		3		22		22	19		19	86,4								3	19	100%		7,3	6,3
Bonte Vliegenv	77	16,1	77		77		457		457	437		437	95,6								25	412	94%	20	5,9	5,7
Gekr Roodstaart	1	0,2	1		1		6		6	6		6	100,0									6	100%		6,0	6,0
Grauwe Vliegenv																										
Spreeuw	1	0,2	1		1		4		4	4		4	100,0									4	100%		4	4
Kauw																										
Ringmus																										
Boomkruiper																										
Winterkoning	1	0,2	1		1		7		7						1	100									7	0
Roodborst	1	0,2	1		1		7		7	6		6	85,7									6	100%	1	7	6
Gr Bonte Specht																										
Boomklever	9	1,9	12		12		76		76	72		72	94,7								7	51	71%	4	6,3	6
Merel	1	0,2	1		1		3			2			66,7									2	100%	1	3	2
Totalen	332	69,5	335	8	343		2422	56	2475	2171	33	2202			1						262	1930		289		

verf nodig ?

PAINTDISCOUNT.NL

VERF
BEHANG
GLAS

Ma. t/m Do.	8.00 - 20.00
Vrijdag	8.00 - 21.00
Zaterdag	8.00 - 18.00

HUGO DE GROOTSTRAAT 7 - MEPPEL - 0522 241005

Biologisch - dynamisch bedrijf

de Zonnehorst

Tuinderij met Boerderijwinkel • Groente - abonnementen • ECEAT Camping

100% Biologische Landbouw en Voeding.

Net buiten het dorp Nieuwleusen, aan **de Evenboersweg in Punthorst** is het biodynamische groenteteeltbedrijf **de Zonnehorst** gevestigd. Een gevarieerd bedrijf met ook veel natuur, bloemen en bijen.

De **uitgebreide boerderijwinkel** biedt een ruime keus aan biologische producten en wekelijks worden er zo'n 300 groente- en fruittassen samengesteld en uitgeleverd op diverse afhaalpunten.

Openingstijden boerderijwinkel:
Woensdag en vrijdag van 09.00 tot 18.00u
Zaterdag van 09.00 tot 13.00 u

Tevens **webwinkel** met thuisbezorging.

Over en rond de tuinderij kan ieder die dat leuk vindt het **1 ½ km lange Zonnehorstpad** wandelen om een mooie indruk te krijgen van het totaal.
Meer informatie en aanmelding abonnementen: www.zonnehorst.nl

Kom eens aan!

Redaktioneel

Inleverdata kopij:

5 mei – 8 sept. – 10 nov.

NIEUWE LEDEN GEVRAAGD!!!

Vanaf 19 jaar is de jaarlijkse contributie 10 euro.
U ontvangt 4x per jaar het verenigingsblad 'De Scharrelaar'.

- Jeugdlid van 8 t/m 18 jaar tegen een jaarlijkse contributie van 10 euro. Hij/zij ontvangt 4x per jaar het verenigingsblad 'De Scharrelaar'.
  En 1x per jaar de Nieuwsbrief met de activiteiten van de jeugdnatuurwacht 'Weer of geen weer'. Hij/zij mag mee met de jaarlijkse Nestkastcontrole.

  Een jeugdlid van 15 t/m 18 jaar mag tevens naar keuze meedoen met de activiteiten van een van de werkgroepen van de Natuurbeschermings-vereniging.

- Is er in het gezin reeds een lid of jeugdlid tegen een jaarlijkse contributie van 10 euro dan kan elk volgende kind jeugdlid worden voor 3 euro per jaar. Hij/zij ontvangt dan niet 'De Scharrelaar'.

Als hij/zij 19 jaar wordt, gaat het jeugdlid automatisch over naar lid à 10 euro per jaar.

Opgever ……..

Nieuw lid/jeugdlid/geschenklid ….……..……

Straat en huisnr …….

PC en Woonplaats ……

Geboortedatum ……

Datum …….

Handtekening ……

Ouder/voogd ……..

Dit formulier graag zenden of mailen naar:
Ledenadministratie Natuurbeschermingsvereniging "IJhorst-Staphorst e.o."
p/a M.G. Kroonenburg-Kolk
Heerenweg 42, 7955 PE IJhorst
E-mail: G.kroonenburg@natuurbeschermingsvereniging.nl

WERKGROEP ROOFVOGELS EN UILEN

Resultaten 2015

Laat ik dit jaar maar eens beginnen met het bedanken van de controleurs van de Werkgroep roofvogels en uilen. Zonder hun inzet kan ik immers niet zulke overzichten produceren!

Inleiding
We keken met z'n allen uit naar dit nieuwe broedseizoen. Zou er voldoende aanbod van voedsel zijn en zouden we dit te zien krijgen in het aantal broedsels, maar vooral ook in de broedresultaten?
Wat betreft dit laatste zagen we verschillen in resultaten. Bij de kerkuilen troffen we kleine broedsels aan (gem. 2,8 jong per succesvol broedsel). Bij de torenvalk daarentegen werden veel broedsels met 5 à 6 jongen vastgesteld. Opvallend bij de steenuil was opnieuw het aantal mislukte broedsels (13 van de 36). Van de wel geslaagde broedsels van de steenuil was overigens het aantal uitgevlogen jongen op zich niet slecht.
Van alle 3 soorten waren dit jaar meer broedsels dan vorig jaar. Straks wat meer detailinformatie van deze 3 nestkastbroeders.

Digitale nestkaart
Vanaf 1997zijn van een aantal soorten roofvogels en uilen in ons onderzoeksgebied voor SOVON digitale nestkaarten ingevuld. Met een bijzonder woord van dank aan Mark Meulman die deze klus voor ons op zich heeft genomen! Zelf heb ik de broedsels van 'onze' steenuilen tussen 1988-1997 ingevoerd. Totaal zijn tot nu toe 1874 digitale nestkaarten ingevuld (zie tabel 1).

Soort	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Totaal:
Br kiekendief	1	1																		2
Torenvalk	28	24	40	54		33	27	33	29	16	22	36	8	9	20	20	12	19	26	456
Buizerd	29	26	56	33		19	34	42	18	23	34	19	9	14	1	8		1	5	371
Havik	11	5	15	18		9	11	6	3	5	4	1	1	2	1	3	1	4	5	105
Sperwer	1	3	8	5				4		7	12	9								49
Bosuil	1	1	4	5	5	3	3	1		2	4	1	1	1	1	2	2	3	1	41
Ransuil		2	3	3		1	1	2	1				1							14
Kerkuil	10	13	13	16	15	13	21	25	22	15	34	31	22	20	21	22	6	18	26	363
Steenuil	16	19	17	21	18	16	17	12	17	24	23	21	24	23	22	23	28	27	35	403
Totaal per jaar:	97	94	156	155	38	94	114	125	90	92	133	118	66	69	66	78	49	72	98	

	1988	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996		
Steenuil	2	4	6	6	11	11	9	11	10		70
										Totaal:	**1874**

Tabel 1 *Overzicht ingevulde digitale nestkaarten (Bron: SOVON)*

Inventarisatie van de boswachterij Staphorst
Dit jaar is eindelijk een al langer gekoesterde wens in vervulling gegaan. Samen met Berend Witte en Mark Meulman is tijdens een achttal bezoeken de hele boswachterij Staphorst doorzocht op de aanwezigheid van nesten van sperwer, havik en buizerd. Aangevuld met enkele gegevens van Jan Dunnink hebben wij in totaal 50 nesten (oud en nieuw) in beeld gebracht. Tijdens een tweede controle in juni/juli hebben wij vastgesteld dat 3 horsten bezet waren door een havik. Bij het ene horst vlogen 2 jonge haviken en bij het tweede horst vloog 1 jong weg. Van het derde horst is het broedresultaat onduidelijk, maar zeker was dat het hier om een havik ging. Later kreeg ik van boswachter Ruud Jonker nog een vierde broedsel van een havik door. Bij dit nest vlogen 2 jonge haviken rond.
Van de buizerd werden in ieder geval 3 succesvolle broedsels vastgesteld. Op alle 3 nesten zat 1 jong (vanaf de grond gezien). Van 5 andere broedplekken van de buizerd is het broedresultaat niet bekend. Tijdens de tweede controle werd hier op de grond rond de nestboom veel stront op de grond waargenomen, hetgeen duidt op jongen in het nest. Volgend jaar moeten we de tweede controle eerder uitvoeren om een beter zicht op de resultaten te krijgen.
Van de sperwer hebben we wel een aantal nesten gevonden, maar geen broedsel kunnen vaststellen.

Buizerd en havik
Naast de al genoemde nesten in de boswachterij heb ik op mijn nestkastroute in het Carstenbos nog een succesvol broedsel (1 uitgevlogen jong) van een buizerd en een succesvol broedsel van een havik (2 uitgevlogen jongen) waargenomen.

Tot slot heeft in een eik langs de Brouwersweg in Nieuwleusen een buizerd succesvol gebroed (1 jong waargenomen). Het bijzondere van dit broedgeval was dat deze buizerd een aantal keren voorbijgangers heeft aangevallen. Dit nam kennelijk zulke ernstige vormen aan dat de gemeente Dalfsen zich genoodzaakt zag een waarschuwingsbord te plaatsen (zie foto). Dalfsen heeft de borden waarschijnlijk op voorraad want ook elders in de gemeente werd zo'n bord geplaatst bij een buizerdnest. Vanwaar die agressiviteit bij buizerd vraag je je dan af? Overigens is dat niet gedurende de gehele broedperiode heb ik gemerkt.

Bosuil
In de boswachterij Staphorst hangen 5 nestkasten voor bosuilen. Hiervan was er dit jaar 1 bezet. In deze kast werden op 8 mei 2 jonge bosuilen geringd.

Steenuil

We hadden het afgelopen jaar 104 kasten in ons gebied hangen. In totaal werden 35 kasten bezet door een steenuil. Van de 36 broedsels waren er 23 succesvol (=minimaal 1 uitgevlogen jong). In één kast werden bij een eerste controle op 5 mei 2 eieren aangetroffen. Bij een tweede controle op 19 mei bleek het nest leeg te zijn. Op 16 juni werd ik door de eigenaar opnieuw gebeld met de mededeling dat er weer 3 eieren in het nest lagen! Uiteindelijk zijn hier op 23 juli 2 jonge steenuilen geringd. Een merkwaardig, nog niet eerder meegemaakt verloop van een broedsel. Niet kunnen vaststellen of het hier om dezelfde steenuil ging.
In een andere kast werden op een gegeven moment 3 jongen bovenop het dode adulte vrouwtje aangetroffen. De jongen zijn verder gevoerd door het mannetje en uiteindelijk zijn 2 geringde jongen uitgevlogen. Het derde jong lag bij een vervolgcontrole ook dood in de kast.

Het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 3,2 (N=23). Het langjarig gemiddelde (1989-2015) van het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedraagt 3,1 (N=304, spreiding 2,2 tot 3,8). Een fors aantal van 10 broedsels is al in de eifase mislukt. In 3 gevallen mislukte het broedsel in de jongen fase, waarvan zeker in 1 geval sprake was van predatie omdat de jongen met afgebeten koppen in de kast werden aangetroffen. De oorzaak van het mislukken van de overige broedsels is niet bekend. Uit een onderzoek elders onder uilen is vast komen te staan dat nogal wat broedsels mislukken door de aanwezigheid van parasieten in de kast. Reden temeer om de kasten na het broedseizoen goed schoon te maken.
Dat nacontroles zin hebben bleek wel toen wij een kast in november voor een schoonmaakbeurt bezochten. In de kast lagen 2 ringen van eerder geringde jongen (1 ring zat nog om een poot). Uiteindelijk zijn dus uit deze kast geen 4 maar 2 jongen uitgevlogen.

In totaal werden 68 jonge en 2 adulte steenuilen geringd.

Kerkuil

Voor de kerkuil hingen er dit jaar 80 kasten. In totaal waren er 26 eerste broedsels, waarvan 21 succesvol. Het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 2,8 (N=20). Vorig jaar noteerden we nog het hoogste broedsucces (5,2) in ons werkgebied tot nu toe, dit jaar was het een van de laagste tot nu toe! Het langjarig gemiddelde (1988-2015) van het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedraagt 3,9 (N=363, spreiding 2,6 tot 5,2).
Van de 5 mislukte eerste legsels mislukten er 2 in de jongen fase en 3 in de eifase.
Er was sprake van slechts 1 tweede broedsel met 4 eieren. Maar ook dit broedsel mislukte in de eifase. Al met al dus geen spectaculair jaar wat betreft de Kerkuil.
Bij een van de broedsels ging eerst 1 jong dood en viel een tweede buiten de kast. Dit laatste jong werd in het vogelasiel van Han Bouma in Beerzerveld grootgebracht en uiteindelijk weer geringd en vrijgelaten. De overige 2 jongen van dit broedsel werden een dag voor uitvliegen geringd. In totaal werden dit jaar 54 jonge kerkuilen geringd.
Bijzonder is ook nog te vermelden dat op een locatie in Nieuwleusen weliswaar geen jonge kerkuilen konden worden geringd (waren om onverklaarbare reden verdwenen) maar wel een in de koeienstal rondvliegende sperwer!

Torenvalk

In ons onderzoeksgebied hingen het afgelopen jaar 35 kasten en 47 melkbussen. In totaal werden 26 nestplaatsen bezet (8 kasten en 18 melkbussen). Er was sprake van 27 broedsels. In een melkbus werd een tweede legsel begonnen, nadat een oudervogel van het eerste broedsel door een automobilist was doodgereden,. Overigens mislukte ook dit broedsel in de eifase. Er waren 20 succesvolle broedsels.
Het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedroeg 4,5

(N=20). Het langjarig gemiddelde (1989-2015) van het aantal uitgevlogen jongen per succesvol broedsel bedraagt 4,4 (N=558, spreiding 3,0 tot 5,3). Van de mislukte broedsels mislukten er 5 in de eifase en 2 in de jongen fase.

In totaal werden 87 jonge torenvalken geringd. Eén geringd jong werd later dood onder de nestboom teruggevonden.

	Aantal nestkasten in werkgebied	Aantal nestkasten met broedsels	Aantal succesvolle broedsels	Aantal mislukte broedsels	(Gemiddeld) aantal uitgevlogen jongen per succesvol legsel	(Gemiddeld) aantal uitgevlogen jongen per gestart legsel	Geringd juv (ad)
Steenuil	104	35	23	13	3,2	2,0	68(2)
Kerkuil 1e broedsel	80	26	21	5	2,8	2,2	50
Kerkuil 2e broedsel	-	1	0	1	-	-	-
Bosuil	5	1	1	0	-	-	2
Torenvalk	35+47	26	20	7	4,5	3,3	87

Tabel 2 *Samenvatting van de resultaten van steenuil, kerkuil, bosuil en torenvalk (2015)*

Arnold Lassche
alassche@hetnet.nl

VELDWAARNEMINGEN

Datum	**Soort:**	**Plaats:**	**Waarnemer(s)**
Vogels:			
19-11-2015	Zwartkop	IJhorst, E. Prieshof	Bert Bernardus
15-12-2015	IJsvogel	IJhorst, Wiekerwal	Gerrit Stapel
Nov / dec 2015	Patrijs 4 à 5 ex. meerdere malen gezien..	Staphorst, Bullingerweg / Moddergatsweg	Jan & Peter Stegeman
15-01-2016	Houtsnip (3 exempl.)	IJhorst, Kerstboomberg	Rieks van Lubek
Zoogdieren:			
08-10-2015	Bunzing (verkeersslachtoffer)	Staphorst, Lankhorsterweg	Fam. Vos Fam. v.d. Berg

OVERZICHT VAN TERUGGEMELDE GERINGDE VOGELS UIT DE REGIO

RINGGEGEVENS							
Ringnr.	Ring-datum	R	Soort	Gsl.	Leeftijd	Plaats	Referentie
3670189	12-06-09	3	Steenuil	O	Nestjong niet vliegvlug	Staphorst, Portiekstraatje 3	niet bekend
5383036	17-06-04	3	Kerkuil	V	> 1 kj. Levend los door ringer	Balkbrug, Zwolseweg 203	Jan van Buren ?
5477877	26-05-15	4	Kerkuil	O	Nestjong niet vliegvlug	IJhorst, Kerkweg 6	niet bekend
6156734	5-06-12	P	Buizerd	O	Nestjong niet vliegvlug	Buinen, Sandersbosje	Jannes Santing
AS 52952	25-05-10	5	Bonvli	V	> 1 kj. Levend los door ringer	IJhorst, Bomertswijk Nk.133 - 0026	Harry van Wijk
AS 54973	01-06-10	3	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 45 Nk. 018 - 1033	Bult / Talen
AS 55154	28-05-10	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 50 Nk. 117 - 1241	Gerrit Jan Timmer
AS 55916	07-06-10	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 31 Nk. 009 - 0559	Padding / Van Wijk
AT 56242	06-05-11	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 24 Nk. 106 - 1278	Harry van Wijk
AT 56273	09-05-11	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 50 Nk. 009 - 0570	Padding / Van Wijk
AT 56347	12-05-11	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 59 Nk.006 - 1305	Thijs Tuin
AT 56522	21-05-11	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	IJhorst, De lekmulder Nk 126 - 0010	Paul Siepel
AT 56633	22-05-11	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 24 Nk. 106 - 1279	Harry van Wijk

Leeswijzer

R = Ringer M = Melder

Code R en M		Gsl is geslacht	
1	H. Bloemhof	O	Onbekend
2	J. Dunnink	M	Man
3	J. Mussche	V	Vrouw
4	J. Huls		
5	H. van Wijk		
6	L. Blaauw		
7	H. Luten		
P	publiek		

MELDGEGEVENS					INFORMATIE			
Meld-datum	M	Gsl.	Leeftijd/ Conditie	Plaats	Referentie	Afst. in km.	Gra-den	Tijd in dgn
12-06-15	4	V	> 1 kj. Levend los door ringer	Staphorst, Leijen-dwarsweg 2 - 4	niet bekend	0	310	2192
12-12-15	P	O	Dood,>1 wk Verkeers-slachtoffer	Balkbrug, Zwolseweg 184 gemeld als bosuil	Sandra Schuurman	1	259	4195
24-12-15	1	V	Dood, > 1 week verhongerd.	IJhorst, Burg. Van Wijngaardenstr. 50	niet bekend	2	186	212
01-07-13	P	O	Dood, onbekend hoe lang al	Rouveen, Scholenland	Klaas Harink via Johan Dammers	58	235	391
9-05-14	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	IJhorst, Bomertswijk Nk.133 - 0025	Harry van Wijk	0	12	735
22-04-15	5	O	Dood > 1 wk. aange-troffen onder nestk.	BWS, vak 31 Nk 009 - 0543. Gevochten met koolmees	Padding / Van Wijk	1	288	1787
03-05-11	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 60 Nk. 020 - 0862	Fam. Van Lubek	0	75	340
12-05-11	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 60 Nk. 020 - 0875	Fam. Van Lubek	0	33	339
5-05-14	5	V	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 18 Nk. 017 - 0638	Jan Nijboer	1	143	710
04-06-14	5	M	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 48 Nk. 008 - 1362	Jan Compagner	0	126	1122
15-05-14	5	M	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 50 Nk. 009 - 0562	Padding / Van Wijk	0	168	1445
8-05-15	P	V	> 1 kj. Levend los door ringer	Haardennen Oude Ijsbaan. Nk H 114	J.M. Schmidt - v,d, Beek	8	129	1449
11-05-14	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 30 Nk. 117 - 1206	Gerrit Jan Timmer	0	77	1099

RINGGEGEVENS							
Ringnr.	Ring-datum	R	Soort	Gsl.	Leeftijd	Plaats	Referentie
AT 58232	14-05-12	2	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 24 Nk. 003 - 139	Mark Meulman
AT 59947	01-05-12	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 32 Nk. 008 - 1366	Jan Compagner
AT 59961	1-05-12	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 33 Nk. 008 - 1382	Jan Compagner
AV 78187	10-05-15	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 12 Nk. 010 - 0209	Evert Rolleman
AX 16246	12-06-12	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 33 Nk. 008 - 1382	Jan Compagner
AX 16486	22-05-13	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 32 Nk. 008 - 1366	Jan Compagner
AX 16488	22-05-13	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 32 Nk. 008 - 1366	Jan Compagner
AX 16597	26-05-13	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 20 Nk. 052 - 0651	Klaas Visscher
AX 16691	31-05-13	5	Pimpelmees	O	Nestjong niet vliegvlug	IJhorst, Dennenlaan 3	Padding / Van Wijk
AX 16792	4-06-13	5	Bonvli	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 48 Nk. 008 - 1362	Jan Compagner
AX 17408	29-05-13	2	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 46 Nk. 018 - 1050	Roelof Talen
AX 17437	30-05-13	2	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 47 Nk.015 - 0290	Henk Huls
BB 04728	05-05-14	2	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 57 Nk.012 - 0451	Jan Nijboer
BB 05028	23-05-14	2	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 56 Nk. 023 - 1459	Jacob Mussche
BB 05216	27-05-14	2	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 25 Nk. 005 - 0813	Jan Vos
BB 07249	08-6--2013	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 34 Nk. 022 - 0966	Witte / Timmer
BB 07249	8-06-13	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 34 Nk. 022 - 0966	Witte / Timmer
BB 07254	8-06-13	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 34 Nk. 022 - 0966	Witte / Timmer
BB 07435	12-06-13	5	Zwarte mees	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 21 Nk. 007 - 0163	Egbert Tuin
BB 07475	14-06-13	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	IJhorst, Carstenbos Zd Nk.024 - 0039	Paul Siepel

MELDGEGEVENS					INFORMATIE			
Meld-datum	M	Gsl.	Leeftijd/ Conditie	Plaats	Referentie	Afst. in km.	Gra-den	Tijd in dgn
16-05-14	5	M	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 24 Nk. 106 - 1280	Harry van Wijk	0	77	1095
6-05-14	5	M	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 33 Nk. 022 - 0973	Witte / Timmer	0	160	75
1-05-14	5	M	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 20 Nk. 052 - 0651	Klaas Visscher	0	258	351
4-06-14	5	V	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 48 Nk. 008 - 1362	Jan Compagner	1	67	755
24-06-14	5	M	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 20 Nk. 052 - 0655	Klaas Visscher	0	262	742
19-05-14	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 51 Nk. 106 - 1268	Paul Siepel	1	315	362
12-04-14	5	V	Dood, onbekend hoe lang al	BWS, vak 12 Nk. 007 - 0173	Egbert Tuin	1	230	730
1-05-14	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 20 Nk. 052 - 0651	Klaas Visscher	0	328	325
26-09-14	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	IJhorst, Dennenlaan 3 .Broedend in nk	Padding / Van Wijk	0	0	483
2-06-14	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 21 Nk. 007 - 0167	Egbert Tuin	0	233	363
15-05-14	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 32 Nk. 008 - 1396	Jan Compagner	0	235	340
10-062014	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 21 Nk. 007 - 0162	Egbert Tuin	2	162	376
3-04-15	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 31 Nk. 009 - 0554	Padding / Van Wijk	2	464	333
29-04-15	5	O	Dood > 1wk In nest pimpelmees	IJhorst, Buldersbos Nk. 025 - 0003	Harm Bloemhof	0	71	341
13-04-15	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 50 Nk. 009 - 0574	Padding / Van Wijk	1	98	321
19-05-15	5	V	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 19 Nk. 052 - 0689	Klaas Visscher	0	243	341
22-03-14	5	O	onbekend Los door niet ringer	BWS, vak 20 Nk. 052 - 0692	Klaas Visscher	0	256	327
15-05-14	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 31 Nk. 009 - 0558	Padding / Van Wijk	1	299	322
5-05-14	5	V	> 2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 21 Nk. 007 - 0165	Egbert Tuin	0	129	1085
16-05-14	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	IJhorst, De Vossenburcht Nk. 029 - 0040	Padding / Van Wijk	1	45	336

RINGGEGEVENS							
Ringnr.	Ring-datum	R	Soort	Gsl.	Leeftijd	Plaats	Referentie
BB 07501	17-06-13	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 49 Nk. 009 - 0516	Padding / Van Wijk
BB 07780	17-02-14	5	Pimpel	V	2 kj. Levend los door ringer	IJhorst, Dennenlaan 3	Harry van Wijk
BB 07999	13-05-14	5	Zwarte mees	M	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 48 Nk. 008 - 1355	Jan Compag-ner
BB 08016	13-05-14	5	Zwarte mees	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 50 Nk. 009 - 0562	Padding / Van Wijk
BB 08457	2-06-14	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	IJhorst, Tissingbos Nk. 028-0005	Paul Siepel
BB 08648	09-06-14	5	Bonvli	O	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 48 Nk. 009 - 0518	Padding / Van Wijk
BB 08825	2-03-15	5	Pimpelmees	V	2 kj. Levend los door ringer	IJhorst, Dennenlaan 3	Padding / Van Wijk
V 316309	26-05-06	3	Koolmees	O	Nestjong niet vliegvlug	Staphorst, Schotsweg 9-23	niet bekend
V 452955	26-05-10	5	Boomklever	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 15	Bram Kloppen-burg cs
V 453319	20-05-12	5	Boomklever	M	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 13 Nk. 017 - 0606	Jan Nijboer
V 453364	24-05-12	5	Boomklever	M	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 46 Nk. 022 - 0955	Witte / Timmer
V 455382	03-06-13	5	Boomklever	M	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 13 Nk. 017 - 0602	Jan Nijboer
V 455384	03-6,2013	5	Boomklever	M	Nestjong niet vliegvlug	BWS, vak 13 Nk. 017 - 0602	Jan Nijboer

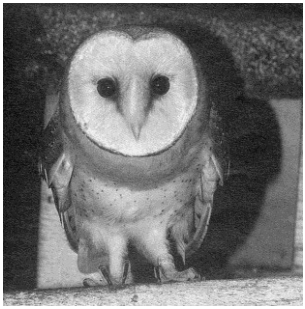

MELDGEGEVENS					INFORMATIE			
Meld-datum	M	Gsl.	Leeftijd/ Conditie	Plaats	Referentie	Afst. in km.	Gra-den	Tijd in dgn
05-05-14	5	V	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 51 Nk. 006 - 1343	Thijs Tuin	1	299	732
5-05-14	P	O	Dood, onbekend hoe lang al	IJhorst, Carstenven. In nestkast	Fam. Muller	0	282	1451
24-06-14	5	M	2 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 48 Nk. 008 - 1364	Jan Compagner	0	157	42
30-03-15	P	O	Dood, > 1 wk. In nestkast	BWS, vak 51 Nk. 106 - 1275	Paul Siepel	0	320	321
28-04-15	P	M	> 1 kj. Levend los door ringer	Linde, Vuile Riete 30	J.M. Schmidt - v,d, Beek	13	93	330
27-04-15	5	O	Dood > 1 wk. aange-troffen in nk.	BWS, nk 002-0098 Dood in nest koolmees	Roel Akkerman	1	238	323
14-04-15	P	O	Dood > 1 wk, raam slachtoffer	IJhorst, Dennenlaan 7	Jelle Zomer	0	267	41
19-09-15	P	M	> 1 kj. Levend los door ringer	Texel, Den Hoorn De Dageraad 51	A. Cervenci	107	292	3403
16-05-14	5	V	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 15 Nk. 017 - 0624	Jan Nijboer	0	317	722
19-05-14	5	M	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 13 Nk. 017 - 0608	Jan Nijboer	0	137	729
16-05-14	5	M	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 15 Nk. 017 - 0624	Jan Nijboer	1	236	287
19-05-14	5	M	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 13 Nk. 017 - 0602	Jan Nijboer	0	148	350
18-05-14	5	M	> 1 kj. Levend los door ringer	BWS, vak 58 Nk. 006 - 1308	Thijs Tuin	2	358	349

“NATUURLIJK KAPITAAL”

een verslag van 09 oktober 2015.

Voorzitter Jan Vos werd in eerste instantie uitgenodigd voor een natuursymposium, die de naam “NATUURLIJK KAPITAAL” meekreeg. Dit symposium werd gehouden in Hellendoorn, Schuilenburgerweg 54 (op de uitnodiging stond vermeld, nummer 45; een tikfoutje). Het pand, een voormalige boerderij, die was verbouwd tot natuur info, heet - ook heel toepasselijk - BOUWHUIS, gericht op het verbouwen en telen van gewassen op het veld. Jan Vos bleek bij nader inzien niet te kunnen, daarom heb ik de vereniging vertegenwoordigd. Bovendien spreekt “het geheel van de natuur” me altijd erg aan. In m’n (politie-)werkzame leven had ik milieu o.a. in mijn takenpakket en wilde me best eens oriënteren in een bredere opzet.
De voorzitter van “Natuurlijk Kapitaal” heette de (ca. 40) aanwezigen, die uit alle hoeken van Overijssel kwamen, van harte welkom. De bijeenkomst stond gepland van 11.45 tot 16.30 uur met een lunch tussen de middag.
Mevrouw Petra van Egmond van Natuur-en-Milieu uit Zwolle sprak ons toe namens dhr. Nijboer, de directeur van die organisatie. In haar openingswoord vermeldde ze, dat we moeten trachten ”Natuurlijk Kapitaal” niet alleen te agenderen, maar daaraan ook daadwerkelijk aandacht te besteden in de praktijk! Een kapitaal groeit doorgaans, al is ’t maar door de rente, die het opbrengt. “Natuurlijk Kapitaal” zou dat ook moeten doen, want in vergelijking met andere landen hebben we naar verhouding te weinig natuur! Vanuit haar functie is men veelal economisch bezig met het beheer van de natuur in al haar facetten. De term “duurzaamheid” werd die dag vaak gebruikt, o.a. in verband met duurzame productieketens in de middelen tot natuurbescherming (houtverwerking is ook duurzaam).

Een kort stukje geschiedenis:
In het jaar 1112 werd Schuilenburg al genoemd. Hendrik V is daar ook actief geweest. Tot 1339 was er sprake van ene Ter Molen, een” rijke” boer, die zijn stempel heeft gedrukt op dit gebied . In 1580 ontstond kasteel “Schulenborch”, dat rond 1780 weer is gesloopt.
Rond 12.20 uur gingen we, met ruim veertig personen, lopend de natuur in om het naburige “Reggeherstelproject” nader te bekijken. De Regge is een “regenrivier”, ongeveer 47 km lang; de rivier is “gestuwd”. Ongeveer 80.000 hectare land watert af op de Regge. Tot in de vorige eeuw, circa 1975, leek de Regge nog vaak een “open riool”. Persoonlijk weet ik nog, dat die rivier vroeger behoorlijk “stonk” nu bekend is, dat fabrieken uit Nijverdal daar o.a. kleurstoffen in loosden.
Cultuurhistorisch is er vast meer te vertellen over deze boeiende en mooie omgeving. Men is al vroeg begonnen de boeren bewust te betrekken bij het

beheer van dit gebied. “Natuurlijk” is ook hier de variatie in vegetatie en flora erg belangrijk. In deze, voor mij “nieuwe” wereld (zó had ik dit stuk land, dat ik al lang kende, nog nooit bekeken), zie ik terug op een prettige ervaring.
Ook werd ik geconfronteerd met een enkele nieuwe term; zo leert men alle dagen iets... Die nieuwe term was voor mij: NNN, dat staat voor Natuur(lijk) Netwerk (in) Nederland.

Henk Poolman, Rouveen.

OIJEVAARS

Heeft men ons gezegd, -- dat de Oijevaars niet overal in ons land zijn, ten minsten nooit of zeer zeldzaam op veele Dorpen in de Meijery, hoewel men ze somstyds by dage in de veenen daar ziet;-- dat in den Thielerwaard dorpen zyn, waar byna op elk huis een nest staat; -- wanneer zy aankomen en vertrekken, en of dat in geregelde saisoenen **(seizoenen)** omtrent den 10. Augustus voorvalt? -- hoe verzamelen zy zich om heen te gaan? -- en waar meer dan in de Velden van Meppel, en somtyds op de Groote Kerk te ’s Bosch? **(Hertogenbosch).** Men geeve ons ook eene nettere beschryving van den aart deezer Vogels, indien ik zeggen durf, dat men nog niet genoeg kent: ten minsten heb ik het genoegen gehad twee jonge Oyevaars in mynen tuin groot te maken, te leeren, te oefenen, en met groot vermaak en de uiterste verwondering te zien, hoe ongelooflyk verre men kan gewennen en brengen.

Uit Brumannie en Martinet 1769
Ingeleverd door Harm Bloemhof

VOOR U UIT HET VERLEDEN GELEZEN

Tegenwoordige Staat Overyssel 1781 **(toenmalig gangbare spelling)**

Een goed deel van het Kwartier van Vollenhove, geheel Mastebroek, de omtrek der Steden Kampen en Zwolle, benevens de boorden van den Yssel, bestaan in schoone graslanden, welken onze markten niet alleen met boter, zo tot eigen vertier als tot den uitvoer, maar ook met vette runderen voorzien, en daar boven een aanzienlyke hoeveelheid van hooi uitleveren. Dit laatste valt ‘er evenwel niet genoeg om aan binnenlands vertier te voldoen, en het te kort komende wordt, gelyk wy reeds aanroerden, van buiten aangebragt. Het zelfde heeft plaats ten aanzien , van sommige soorten koren, by voorbeeld haver en tarwe, welke laatste inzonderheid maar in zeer weinig plaatzen wordt verbouwd. De gerst, overal aan te treffen is egter nergens de voorname zaak; maar deze bestaat in boekweit en rogge, wier teelt genoegzaam is om ten uitvoer te dulden. Aardappelen worden in Twente, en gedeelte in Zalland, vooral in de buurtschap der stad Deventer, in menigte voortgebragt. Wortelen tieren in vele streken, doch komen nergens zo vroegtydig als in de nabyheid van Zwolle, van waar ook andere plaatzen daar mee worden gespyzigd. De bloemkool valt hier veelal kleiner dan wel elders, doch vergoedt dit gebrek door haar aangenamer smaak. De vroege rapen worden ons met scheepsladingen uit Holland toegevoerd, dewyl de onzen, schoon veel smakelyker, later aankomen. Vooral munten uit de rogge-knollen, waar mede een gedeelte der landeryen, die met rogge beslagen geweest zyn, straks na den oogst worden bezaaid. Een ander gedeelte dier landeryen dient voor spurrie, een plant die een goede, hoewel kortstondige, konst-weide maakt, welke in die streken, waar mangel aan gras heerst, in ’t najaar grootelyks te stade koomt, wanneer zy niet door eene te schierlyke vorst, waar tegen geen kruid weinig bestand is, wordt verdorven. Tabak zag men hier voor korte jaren maar zeer zeldzaam groeien; dan de buiten spoorige duurte dezer waar, door den oorlog tussen Grootbrittanje en de Amerikaansche Volksplantingen ontstaan, heeft velen aangezet om dezelfe te kweeken. Sommigen zyn ondertusschen van gevoelen, dat de Provincie, over ’t geheel genomen, hier uit luttel voordeels trekt. Hoe het zy, men mag uit de toevalligheid van deze teelt waarschynlyk besluiten, dat dezelve te gelyk met hare aanleidende oorzaak zal ophouden. De hennep, hoewel niet onbekend in Overyssel, is ér egter op verre na niet zo menigvuldig als het vlas, waar van de boeren doorgaans ten minsten zo veel verbouwen, als tot gebruik van hun gezin gevorderd wordt.

Ten opzigte van de vrugtboomen hebben wy weinig byzonders aan te teekenen. Alleenlyk meent men waargenomen te hebben, dat de peerboom hier doorgaans min welig dan elders wast. De grond weigert voor ’t overige niet alle soorten, die tot gerief of versnapering begeerd worden, te voeden.

Jammer is het onderwyl, dat de ingezetenen niet sterker op de boomkeekery, als eenen tak van handel, toeleggen: want het schynt natuurlyk, dat de jonge boomen, uit de zelfde soort van grond voortgekomen, by 't verpooten beter zouden tieren, dan die, uit Holland aangebragt, of in een veel zwaarder aarde gewassen, of door kragt van mest tot wassen gedwongen zyn. Dan de tamme kastanje-boom, indien deszelfs teelt verder werd doorgezet, een voortbrengzel van belang voor dit Gewest zoude worden kunnen, mag men uit den eerpenning, onlangs door den Oeconomischen tak der Haarlemsche Maatschappy aan den heer Druman toegewezen, waarschynlyk besluiten.

Tegelyk met de vrugtboomen leveren ons de Hollanders eene merkelyke hoeveelheid van elzen-plantzoen, het welk, eerst tot dekking van nieuwe plantaadjen gediend hebbende, vervolgens goeden brand geeft. Dan deze gerieflykheid trekt men voornamelyk van den eik, die, tot kreulebosch aangelegd, en om de negen of tien jaar gehouwen, zoveel hakhout, of, gelyk men 'hier noemt, akkermaalshout uitlevert, dat daar uit eene aanzienlyke verzending naar Holland kan vallen. De schors van dit hout maakt eenen anderen tak van handel, en 'is bekend, dat de run, daar van gemalen, veel beter hoedanigheid heeft dan die van oude boomen voortkoomt. In al de Kwartieren vindt men diergelyke bosschen, doch verre van de meesten in Zalland; en wel voornamelyk in de nabyheid der rivieren, om reden dat hunne waarde, wegens vragtkosten, naar evenredigheid hunnes afstands van dezelven vermindert.
In 't algemeen is het geoorloofd te zeggen, dat men hier geenerhande soort van hout, aan ons Vaderland eigen, en tot den haard of timmering geschikt vergeefsch zal zoeken. De populier, zo gretig tot het maken van hoosblokken, of, gelyk men in Overyssel spreekt, van klompen gevraagd, wordt thans mêer dan te voren aangekweekt. De eik, in gemeenschap met de denneboom en den beukeboom, eene reeks van jaren onze buitenplaatzen beschaduwd hebbende, verrykt eindelyk den laatsten eigenaar, en geeft stoffe ter bearbeiding aan werkhuizen en werven. Evenwel verbeelde zich men niet, dat al dat kanthout, welke deze Provincie aan anderen verkoopt, binnen hare omtrek zy gegroeid, wat een aanzienlyk deel wordt uit de boschryker streken van Munsterland en van elders aangevoerd, en langs de beken met vlotten, te Deventer en te Zwolle voornamelyk, ter markt gebragt. Uitgebreide bosschen toch zyn hier maar weinig te vinden, en het Noorden moet dit Gewest zo wel als anderen, met planken timmerhout gerieven. Zekerlyk zoude zo wel de uitvoer als het invoeren van deze noodwendigheid kleiner zyn, indien men hier niet maar met zeer weinig zaagmolens voorzien ware. Grooter overvloed, en veel grooter dan tot eigen vertier nodig is, heerscht hier in de teen of twyg, welke meestal aan de oevers in de uiterwaarden gewassen, ten deele tot manden verarbeid, ten deele onverwerkt, wordt uitgevoerd.

Gaarne zouden wy den Lezer ook enig verslag geven van de mindere planten die zelfs voortkomen, de minste van de byzonderheden welken daar omtrent de aandagt der Liefhebberen mogten verdienen: dan hier mangelt het ons aan alle hulpmiddelen, zynde ‘er geene onder de vermenigvuldige takken der Geleerdheid, waar op men zig tot nu toe in Overyssel zo weinig heeft toegelegd als op de Natuurlyke Historie. De reden hier van is misschien niet verre te zoeken. Die wetenschap vordert niet alleen boeken, maar ook kruidhoven en kostbare verzamelingen, welken men nauwelyks ergens, dan by de Hooge Schoolen, en in de groote Steden, waar rykdom, met leerzugt, of somstyds met ydelen hoogmoed gepaard, kabinetten opgerigt, kan hopen aan te treffen. Men vergenoege zig dan op dit onderwerp met deze ééne byzonderheid, dat een bosch in de Heerlykheid Zalk morillies voortbrengt, en dat deze ook, voor zo veel wy weten, de enigste plaats van onze Provincie is daar dezelven groeien.

De zelfde reden, die ons belet omtrent het groeiend ryk genoegzame opheldering te geven, geldt insgelyks met opzigt tot de Dieren, en wy zyn ook in dit stuk genoodzaakt het by etterlyke losse aanmerkingen te laten berusten. Het kwartier van Twente geeft ons die, ten aanzien van de huisdieren, aan de hand, dat de paarden, runderen en schapen daar doorgaans veel kleiner vallen dan elders. In vergoeding egter is het Twentsche schapenvleesch van veel aangenamer smaak. Men heeft reeds voor ons opgeteekend, dat de blaauwe katten , zo veel omstreeks Vollenhove, Blokzyl en elders gevonden, en van daar naar Noordholland overgevoerd en daar verkogt wordende, op andere sommige plaatzen zelden of nooit gezien zijn; als ook dat derzelver hair eigenlijk aschgraauw is met zwartagtige bruine punten, en haar alleen door de mengeling kleuren blaauw doet schynen Wilde katten zyn, zo wel als herten en zwynen, vreemdelingen in Overyssel: en men in ’t gemeen zeggen, dat het land te zeer van uitgebreide bosschen ontbloot is, om aan het grove wild en ander vernielend gedierte genoegzaame schuilplaatzen te verleenen. De Wolf is zedert eene reeks van jaren uit dit gewest verbannen, doch de Vos, schoon men zyn hoofd op prys gesteld hebbe, is zo wel als de otter, die in ’t zelfde lot deelt, nog niet ten eenenmale uitgeroeid. Dassen en Egels worden hier beiden, maar niet menigvuldig, Eekhoornen en Vledermuizen in veel grooter getal aangetroffen.
De konynen huisvesten op vele plaatzen, dan zo verre van hun, gelyk wel elders, openbare bescherming te geven, doet elk liever zyn best om hen, als schadelyke gasten, te verdryven. Het vleesch van deze dieren wordt in Overyssel, waar de Hazen overvloedig en zeer lekker zyn, van weinigen geagt. Ook worden zy niet onder ’t wild begrepen, en mogen dus ten allentyde gevangen worden, terwyl de jagt op Hazen en Patryzen van den eersten dag

des jaars tot aan de zeventienden van Herfstmaand gesloten is. Behalven deze vogelen biedt de Houtsnep, de Watersnep, de Lyster, de Kwartel, de Vink, zig elk op zijn beurt aan, zo tot een voorwerp van uitspanning, als tot eene schotel op den disch. Men kan ‘er de wilde Eendvogels byvoegen, welken in tot dat oogmerk vervaardigde kooien, hier en daar, in menigte worden gevangen. In den omtrek van het steedje Diepenheim ziet men thans overvloed van Ringelduiven, hoewel dezelven daar, weinig jaren geleden, nog zeer schaarsch waren. Kieviten, wier eieren zelfs eenen kleinen tak van neering maken, vindt men in alle streken, doch de Kemphanen niet dan op de lage landen in Vollenhove en aan den benedenkant der Stad Zwolle.
Onder de wilde vogelen, die geen, althans geen onmiddelyk, nut aan den mensch geven, telt men de kleine Valkjes, mêer dan eene soort van Uilen, Raven en Kraaien, Bonte Kraaien, Kerkkaauwen, Malkorven, Wielewalen, Spegten, Hoppen, Koekoeken, Reigers. De Ojevaar, doorgaans in Overyssel Heilever, en in Twente Stork, genaamd, is ‘er; schoon hy hier en daar de gewoone herbergzaamheid ondervindt, in geenen grooten getale. De Nagtegaal in tegendeel, een ander begunstigde vogel, is de byna standvastige bewoner onzer bosschen en tuinen, en zyne menigte bevrydt hem veelal voor het slaafsche voorregt van anderen uit eenen kerker te vermaken. Ten aanzien van het tamme gevogelte hebben wy niets byzonders aan te teekenen, ten zij men het aantal van Ganzen, welke , vet gemaakt, te Deventer, en vooral te Zwolle in Slagtmaand ter markt gebragt, en voor een goed gedeelte buiten de Provincie verzonden wordt, als zodanig wilde aanmerken. Deze ganzen zyn veel kleiner dan die in de Provincie van Groningen worden aangefokt.

Wy eindigen deze gebrekkige berigten met een woord omtrent de visschery. De Kamper baars heeft de zelfde soort van vermaardeid als die van het Haarlemer meer. De snoek daar tegen wordt lekkerer gehouden, wanneer hy hooger op den Yssel naar de kant van Deventer gevangen is. In ‘t algemeen behoeft de Yssel-visch in blankheid voor geen andere te wyken. Het is bekend, dat de Spiering in ’t voorjaar die rivier bezoekt, en denzelven, nu min dan meerder hoog, veelal tot diep in Gelderland opklimt. Zyn getal verschilt in onderscheiden jaren al zo zeer als zyn togt: zelden egter is hy zo schaars, dat ook de geringe lieden zig niet rykelyk daar mede kunnen vergasten en; en men heeft tyden gehad, waar in dezelve omtrent Deventer zo menigvuldig gevangen werd, dat men hem, bykans geen geld waardig, met wagens vol hooger op, tot in Munsterland en elders toe, verzond. Wy vinden aangetekend, dat in den jare 1465 een diergelyke overvloed op de Vegt heerschte. Deze visch tog zwemt, uit de Zuiderzee, zowel als den Yssel het Zwarte-water op, dan, eerlang de Vegt ontmoetende, verlaat hy genen stroom byna ten enenmale, om dezen te volgen. Dies kundigen schryven deze verkiezing toe

aan de sterker drift van 't laatst genoemde riviertje; opgemerkt hebbende, dat de Spiering de Vegt zelve hooger oploopt, naar evenredigheid van den aandrang die het bovenwater daar in den stroom te wege brengt. By laag water namelyk gebeurt het, dat hij nauwelijks tot Ommen klimt, terwyl hy in tegengeteld geval zelf tot boven den Hardenberg bespeurd wordt. Ook heeft men, het geen deze meening nader bevestigt, waargenomen, dat die enkele gevallen, wanneer de Spiering gedeeltelyk, de Vegt voorby streevende, tot aan of boven Zwolle langs het Zwarte-water voortgaat, juist dan plaats hebben, als de weteringen, waaraan deze rivier voornamelyk haar bestaan schuldig is, het meeste water afvoeren. De zelfde aanmerking wil men dat ook ten aanzien van andere visschen steek houdt, en dat elke rivier meerder of minder vischryk is naar mate van den sterker of zwakker aandrang van haren stroom. Dit aangenomen, valt het gemakkelyk reden te geven, waarom de visschery op den Yssel, by die van vorige typen vergeleken, zo zeer verslapt is. Ondertusschen hoort men de zelfde klagten, hoe snel deze ook afstroome, omtrent de visschery op de Vegt: doch dit wyt men aan de veelvulde lagen, welken den visschen in het beneden gedeelte van 't Zwarte-water, meerder dan voor een halve eeuw herwaards, gelegd, en waar door zy gevangen worden, eer zy den mond van dit riviertje kunnen bereiken.

Het visschen geeft een bestaan aan een goed gedeelte der ingezeten van Kampen, Zwartsluis, Vollenhove, en andere plaatzen, voor welken, door hare ligging aan Zee of rivieren; daar toe gelegenheid wordt aangeboden. In de lage streken van 't Kwartier van Vollenhove, in 't Mastebroek, in den omtrek van Kampen, bemoeit men zig vooral met de veefokkery. In het bovendeel van Zalland, en in Twente is de landbouw de hoofdzaak, met welken men in 't laatstgenoemde Kwartier de fabrieken heeft weten te paaren. Dezen, wier voornaamste zetel te Almelo en te Enschedegevestigd is, bestaan in het maken van linnen, van servetgoed, waar in men byna de konst schynt uitgeput te hebben, en van zulke goederen die uit garen en kattoen geweven worden. Beide deze stoffen moeten van elders worden aangevoerd, terwyl wy de wolle, een voortbrengzel van onzen eigengrond, wederom aan buitenland verkopen. Men vindt egter ook wolfabrieken in de groote Steden, wier ingezetenen zig voor 't overige met allerhande handwerken, met den koophandel, en sommigen zelf met den akkerbouw, geneeren. Dan van dit alles hopen wy in 't vervolg van dit werk, naar gelang de beschryving der byzondere plaatzen daar toe aanleiding geven zal, een weinig omstandiger te spreken.

Zeden

Wy zouden nu hier mede dit Hoofddeel laten aflopen, indien wy niet vermoedden, dat men hier ook eenig verslag van den aart en de zeden der Inwoneren van dit Gewest verwagten zal: eene taak, welke wy ondertusschen liever wilden ontduiken, zulk een tafereel met algemeene trekken te malen dient veelal meerder om de verbeeldingskragt en konst des schilders ten toon te spreiden, dan om juiste denkbeelden te geven van het karakter eens volks; in byzonderheden te treden vordert kundigheden die bezwaarlyk te bekomen zyn, en misschien vergelykingen welken het dikwyls zo hatelyk als moeilyk is te maken. Het is niet genoeg tot dit oogmerk de zaalen der vermogenden bezogt te hebben, want de hier nodige stoffe schuilt even zo zeer in het werkhuis van den ambagtsman en in des landmans stulp. Weinig landstreken zyn over hunne geheele uitgestrektheid aan zig zelven zo gelyk, en de Provincie Overyssel in 't byzonder het niet, dat zy geene gelegenheid geven tot groote verscheidenheid in de levenswyze en gevolglyk tot verschillende vooroordeelen, deugden en gebreken. Een Vollenhovensche visscher die op zee zyn leven slyt, en een Twentsche boer die naauwelijks van de zee heeft hooren reppen, zullen, by vergelyking, bevonden worden verder van elkaar af te staan, dan de ingezetenen van de geheele Provincie in 't gemeen genomen van die van eene der overige Vereenigde Gewesten. Daar de voorwerpen van hunne dagelykse beschouwingen, van hunne hoop, van hunne vrees, zo oneindig onderscheiden zyn, kan men geene meerder eenparigheid onderstellen in hunne denkbeelden, in hunnen omgang, in hunne uitzigten. Gelyk in alle landen de Hoofdsteden aan het gros der natie den toon geven, zo kan men ook van het beschaafder deel der Overysselschen zeggen, dat zy zich steeds meêr en meêr toeleggen, om met aflegging van provinciale byzonderheden, de Hollanders te evenaren. Vooral straalt dit door in de taal, welker uitspraak in de gezelschappen der aanzienlyken langzamerhand meerder Hollandsch begint te klinken. Voor het overige is deze navolging eene zaak, die Overyssel zo zeer met ander oorden onzes Vaderlands gemeen heeft, dat wy daar op niet langer behoeven stil te staan. Liever voegen wy hier eene andere aanmerking by, welke sommigen oordeelen op genoegzame ondervinding te steunen; dat men namelyk in deze Provincie, naar evenredigheid, weiniger lieden dan elders aantreft, welker ooren voor de muzyk geschikt zyn, en welken zig met de oefening van die konst vermaken. Indien wij tot vroeger dagen wilden opklimmen, en de daden onzer vooruderen in herschouw nemen, zouden wy tot lof derzelven kunnen aanvoeren, dat zy, gedurende de overheersching van Karel den V. en des zyn Filips, hunne regten en voorregten steeds met zoveel moed en onwankelbaarheid verdedigd hebben, als de omstandigheden des tyds konden gedoogen. Welk in de middeleeuwen het karakter der Overysselschen geweest zy, welke poogingen zy in 't werk gesteld hebben, om hunne

voorregten uit te breiden, en hunne regten ten aanzien van hunne Landheeren te bewaren, zal eenige mate uit de volgende schets hunner Historie kunnen opgemaakt worden; en men beoordeele ook daar uit, met hoe veel grond een oud Geschiedsschryver hen nu als dapper en standvastig hebben geprezen, dan wegens hun woeste, en noch geestelyk noch wereldlyk geweld schroomende, styfzinnigheid hebbe gelaakt.

Ingeleverd door Harm Bloemhof

INHOUD SCHARRELAAR 2015

Nr. 200 februari	**blz**
Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Jeugdhoekje	3
Agenda algemene ledenvergadering	4
Verslag jaarvergadering van 3 maart 2014	5
Jaarverslag 2014	9
Veldwaarnemingen	26
Vogel waarheen was uw vlucht?	28
Vreemde vogelnamen	33
Vogels van de rode lijst	35
Vogeljaar 2014 nader bekeken	36
Terug kieken 30 jarig jubileum	38
Inhoud scharrelaar 2014	39

Nr. 201 Juli	
Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Jeugdhoekje	3
Staphorstermarkt	4
Veldwaarnemingen	4
Bijzondere vlinder	10
Als een herder in de velden van de kop	10
2e seizoen nestkastcontrole	15
Voor- en najaarsactiviteiten op ons erf	15
Vrijwilligersdag zat. 5 sept 2015 (programma)	19
De kwartel, gedreven door geslachtsdrift	20
Vreemde vogelnamen	23

Nr. 202 oktober

Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Jeugdhoekje	2
Gezocht – jubileumcommissie – leden	4
Vogelwacht Uffelte	4
Veldwaarnemingen	5
Onderzoek bonte vliegenvanger	9
Heidezuivering 19 sept 2015	19
Vogel waarheen was uw vlucht?	20
Vrijwilligers reis 2015	25
Onderzoek bosuil braakballen	27
Vreemde vogelnamen	28

Nr. 203 december

Voorwoord	1
Agenda	2
Jeugdagenda	2
Agenda algemene ledenvergadering 7 maart 2016	3
Verslag jaarvergadering 2 maart 2015	4
Jeugdhoekje	8
Veldwaarnemingen	9
Natuur-cultuurreis Tsjechië	11
Vogel waarheen was uw vlucht	12
Kerk heeft aalstal terug	20
Aziatische hoornaar	22
Ranavirus bij amfibieën	23
Ziekten bij rode eekhoorns	24
Predatie nestkastroute Bomertswijk, Vossenburgt 2015	25
Vreemde vogelnamen	32

VREEMDE VOGELNAMEN

Alle vogels in Nederland hebben hun officiële Nederlandse en wetenschappelijke naam. Veel leuker is het te weten hoe vogels door het hele land genoemd worden.
Deze lijst van vogelnamen komt uit de verzameling van ons lid wijlen Freek Bult. Met toestemming van zijn vrouw Henny wordt deze nu in verschillende afleveringen in de Scharrelaar afgedrukt, waarvoor onze hartelijke dank.

De redactie

Boomklever

Beambikker
Blauwspecht
Boommees
Brabandertje
Plakspecht
Spechtmees

Boomkruiper

Boomklauterke
Boomklimmerke
Boomleuperke
Boomlopertje
Boompikkertje
Boomsluiper
Grijshout spechtje
Klampvogeltje
Klaverkatje
Kledder menneke

Goudhaantje

Bergsijsje
Dennenpiepertje
Dumpie (Texel)
Fûgelkeninkje
Goudsbloem
Goudsbloem vogeltje
Goudvogeltje
Mastpiepertje